

עברית כשפה שניה לתלמידים דוברי ערבית - ממצאים ראשוניים

מציגים:
ד"ר עינת נוטע קורן
נתנאל גולדשמידט

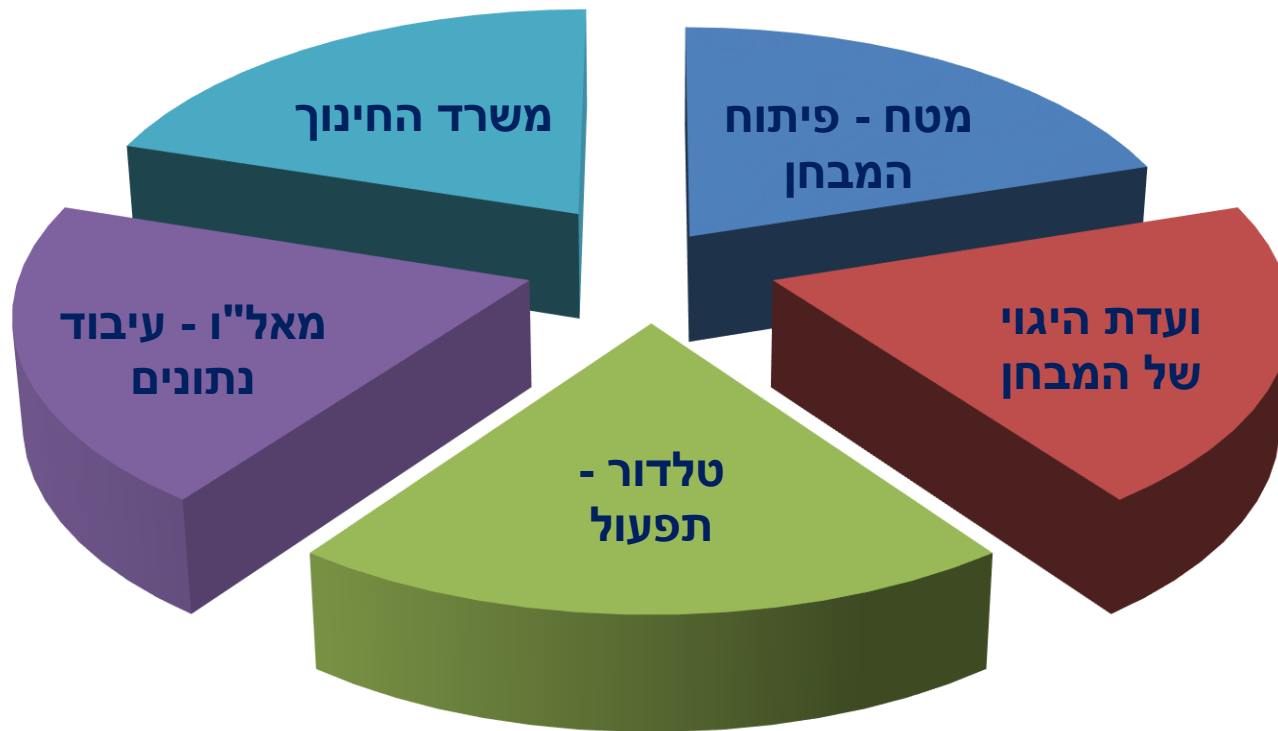
כנס ראמ"ה, מאי 2015

האם תמיד יש רק שניים לטנגו?

לראמ"ה שותפים רבים...

רקע – חשיבות השפה

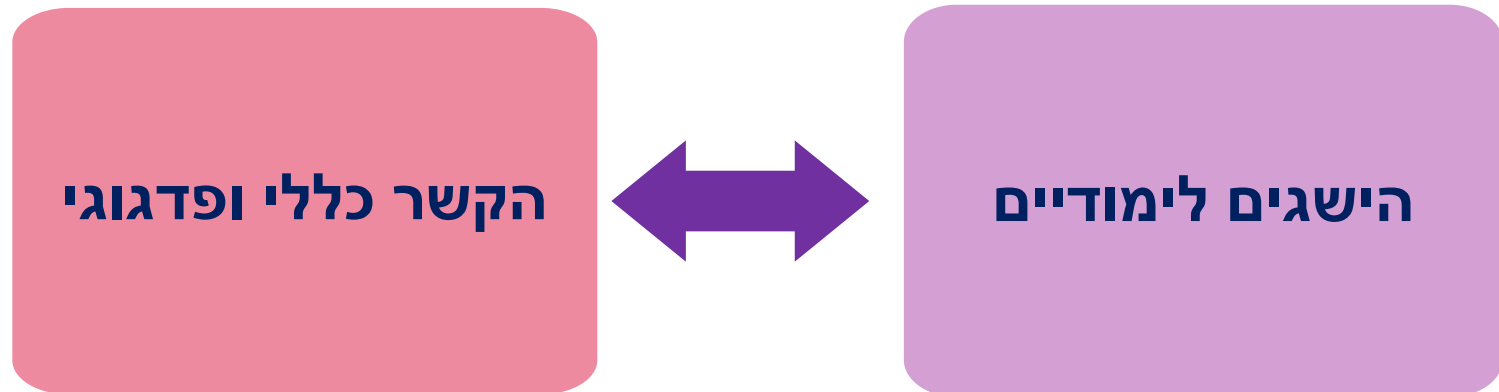
**(מתוך תכנית הלימודים "עברית כשפה שניה בבתי הספר
הערביים, 2011", עמ' 7)**

- בכל המגזרים דוברי הערבית הוראת העברית מתחילה באופן רשמי בכיתות ג' (בפועל רבים מתחילים בכיתה ב') ונמשכת עד סוף כיתה י"ב
- קיים מבחן בגרות חובה (החל מתשע"ה 3 יח"ל מינימום)
- הפיקוח על הוראת העברית ותכניות לימודים נפרדות במגזרים הערבי/בדואי ובמגזר הדרוזי
- העברית היא "שפה שניה" (בשונה מ"שפה זרה") אולם רמת החשיפה לעברית מחוץ לכותלי בית הספר נבדלת בין מקומות שונים
- אין כיום מידע מערכתי על רמת השליטה של התלמידים, אלא רק בסיום בית הספר התיכון (מבחן הבגרות)

מטרת העל של הפרויקט

ללמוד ברמה הארצית על תחום הדעת עברית בקרב
תלמידים דוברי ערבית, לקבל תמונת מצב ולנטר מגמות
לאורך זמן

שאלות מחקר

- הישגים - האם יש פערים בין קבוצות אוכלוסייה? אם כן, מה גודלם? האם יש התקדמות או נסיגה עם הזמן?
- מהן עמדות התלמידים כלפי השפה העברית?
- מהן תחושות המסוגלות של התלמידים בשפה?
- מהן דרכי ההוראה השכיחות?
- לאלו משתנים בית-ספריים וחוץ בית-ספריים יש קשר להישגים? למשל,
  - רמת החשיפה של הילד לשפה העברית
  - מקום מגורים (יישוב מעורב – כן או לא)
  - תחושת מסוגלות עצמית
- ועוד...

מי זקוק למידע ולשם מה?

מי?

- מטה משרד החינוך ומובילי תחום הדעת / משרדי ממשלה אחרים
- מורים לתחום הדעת
- מומחים מהאקדמיה לתחום הדעת
- הציבור הרחב
- ?

לשם מה?

- ניטור הישגים
- עדכון תכניות הלימודים / חומרי למידה
- הקצאת משאבים
- פיתוח מקצועי של מורים
- גיבוש מדיניות
- ביצוע מחקרים

מהו דגם ההערכה

הערכה חיצונית
מדגמית לניטור
הישגים מערכתיים

או

הערכה חיצונית
ברמה בית-ספרית

ההחלטה שהתקבלה לפי שעה

הערכה חיצונית
מדגמית לניטור
הישגים מערכתיים

עקרונות המערך המדגמי

- מדגם מייצג וקטן יחסית של תלמידים ובתי ספר
- דגימת תוכן רחבה יחסית. מספר נוסחים שונים בתוך אותה הכיתה
- ילדים שונים יכולים להיבחן על טקסטים שונים, אך כל ילד נבחן רק על טקסט אחד
- הדיווח ברמה ארצית / מגזרית בלבד
- אין דיווח ברמת בית-ספר/כיתה/תלמיד

יתרונות המערך

- דגימת התוכן רחבה יחסית ומאפשרת ללמוד בשנה אחת על ביצועי התלמידים במגוון גדול יותר של משימות - מגדיל את תוקף המדידה
- כאמור, התובנות יכולות לסייע בשיפור תכנית הלימודים, פיתוח תכניות התערבות, פיתוח מקצועי וכו'
- המדגם מצומצם והדיווח ברמה ארצית בלבד ולכן המבחן פחות מלחיץ ופחות מכביד על בתי הספר
- מאפשר היבחנות בסביבה ממוחשבת (חשיבה לעתיד)

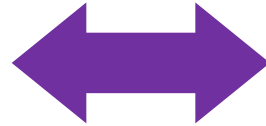
**בעיית מוטיבציה של תלמידים להיבחן
ושל בתי ספר לשתף פעולה**

- **דרכי התמודדות אפשריות:**
- **פיתוח מבחן מעניין ורלוונטי במידת האפשר**
- **הסברה לבתי הספר ולתלמידים**

כלי המחקר – עברית כשפה שניה

הקשר כללי ופדגוגי

הישגים לימודיים

סקר למורי עברית

יש או דיוגה מואף או לא מואף עור אףול חלבה?

מואף מואף גור מואף מואף גור מואף מואף גור מואף מואף גור מואף	מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף	מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף	מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף	מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף	מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף	מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף	מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף	מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף	מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף מואף															
19	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
20	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
21	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
22	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
23	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
24	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24

שאלון לתלמידים (בערבית)

מבחן הישגים

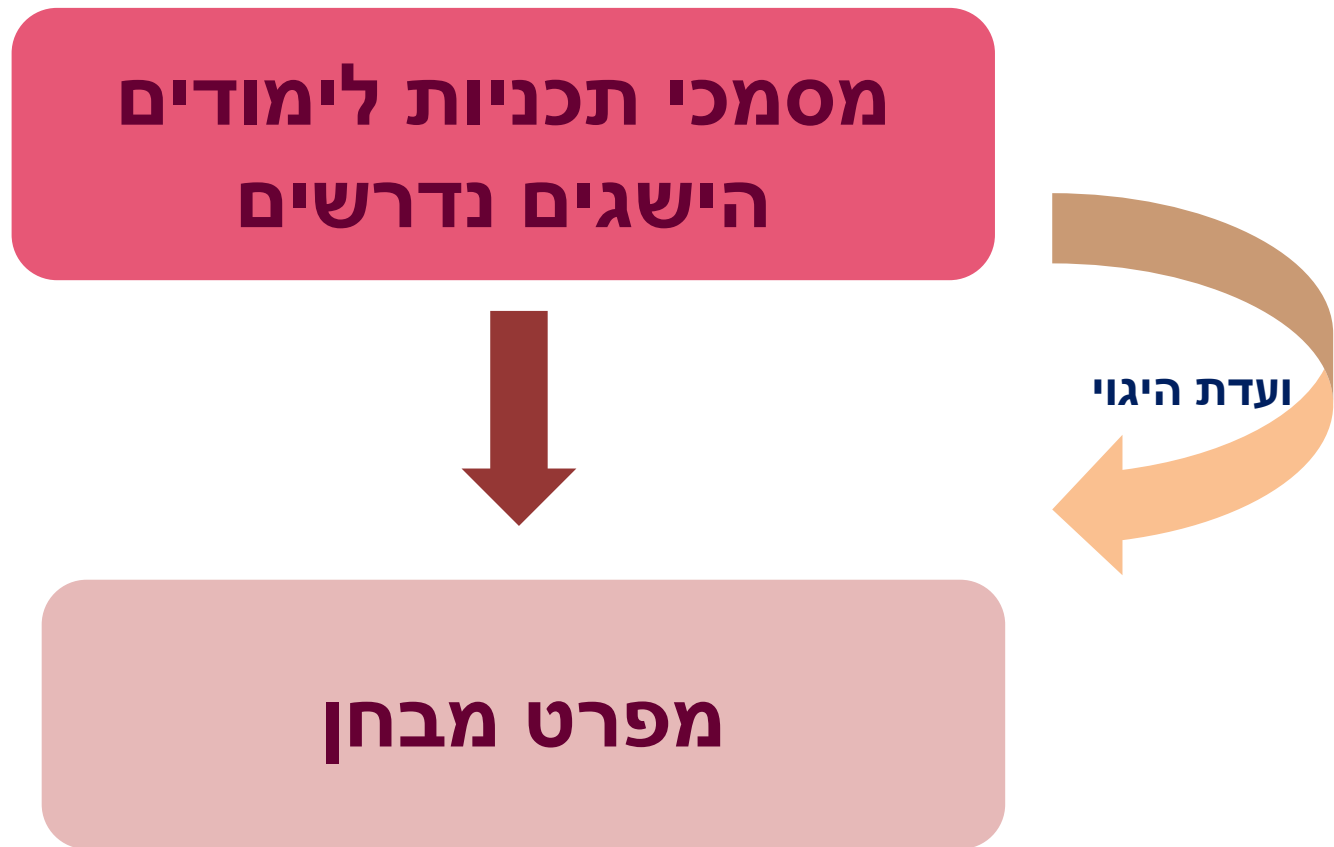
מבחן ההישגים

למי מיועד המבחן?

תלמידים דוברי ערבית בכיתה ו'

מדוע כיתה ו'?

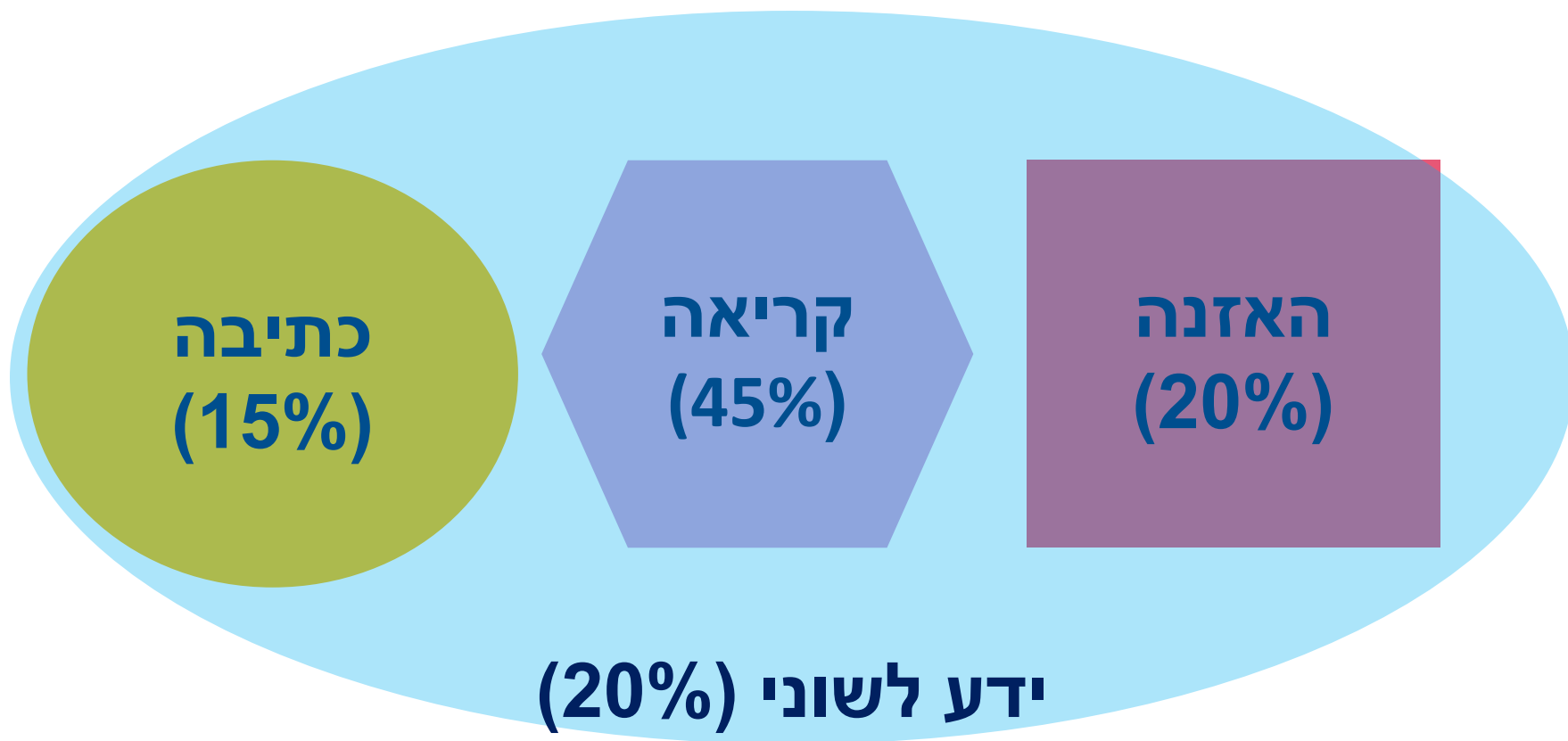
- **לאחר שלוש וחצי שנות למידה, צפויה להיות תשתית שפתית טובה דיה של הבנה והבעה, כדי שאפשר יהיה לעמוד על איכותה**
- **זוהי נקודת זמן מספיק מוקדמת לשם התערבויות פדגוגיות לשיפור ולצמצום פערים**

התחומים שנבדקים המבחן

- 3 אופנויות שפה (שפה דבורה לא נבדקת)

מבנה המבחן בתשע"ד

משקל	מספר פריטים	משימות	התחום
20%	10	<ul style="list-style-type: none"> - הבנת משפטים וזיהוי תמונה מתאימה - הבנה ויישום של הוראה ברמת משפט 	האזנה - הבנת הנשמע
5%	7 מילים	<ul style="list-style-type: none"> - קריאה מדויקת של פיסקה 	הבנת הנקרא
40%	17	<ul style="list-style-type: none"> - טקסט סיפור - טקסט מידע 	
20%	13	<ul style="list-style-type: none"> - הרכבת משפטים - הטיות - זכר / נקבה - סדר א"ב 	ידע לשוני
15%	1	<ul style="list-style-type: none"> - כתיבת פיסקת תיאור 	הבעה בכתב

שאלונים – תלמידים ומורים

מקור המידע			
מורים	תלמידים		
	✓	הנאה מהלימודים, חשיבות הלימוד, שליטה בשפה תסייע בעתיד	עמדות כלפי לימוד השפה העברית
	✓	הבנה מקריאה, הבנה משמיעה, יכולת לקיים שיחה עצמאית	תחושת מסוגלות עצמית
	✓	<ul style="list-style-type: none"> שימוש בעברית מחוץ לבית הספר (דיבור, קריאה/קריאה באינטרנט, קריאת ספרים) צפייה בטלוויזיה, האזנה לשירים	חשיפה לשפה העברית מחוץ לבית-הספר
✓	✓	התנהלות השיעור, שימוש בעזרים, טיפוח מיומנויות	דרכי הוראת בכיתה
✓		מגדר, השכלה, סוג תעודת ההוראה	רקע המורים
✓		<ul style="list-style-type: none"> חשיבה משותפת וניתוח התנסויות פיתוח חומרי למידה גיבוש משותף של מדיניות הוראה	קהילה מקצועית לומדת

**ונעבור
לממצאים**

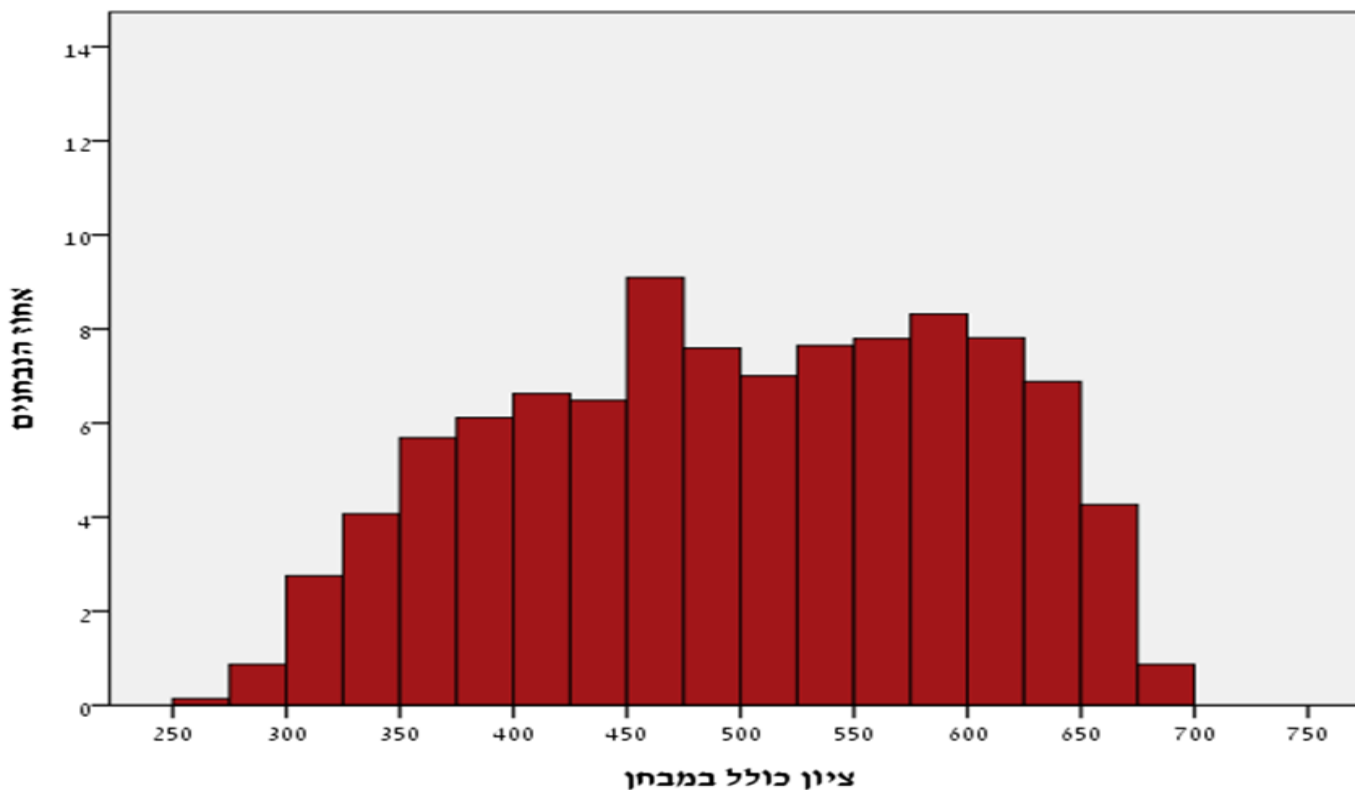
הישגים – מבוא

- המבחן נערך ב 18 בפברואר 2014
- במחקר השתתפו 195 בתי ספר, 4,886 תלמידים
- אחוז ההשבה עמד על 93%
- הנתונים חושבו תוך שימוש במשקלות המתאימים את התפלגות המדגם להתפלגות האוכלוסייה
- הוחלט כי סולם הציונים המשמש במבחן יעמוד על ממוצע 500 נקודות וסטיית התקן של הציונים תהיה 100 נקודות. הציונים במחזורי המחקר הבאים יכוילו לסולם זה, מה שיאפשר להשוות בין מחזור מחקר אחד למשנהו

הישגים – כלל דוברי ערבית

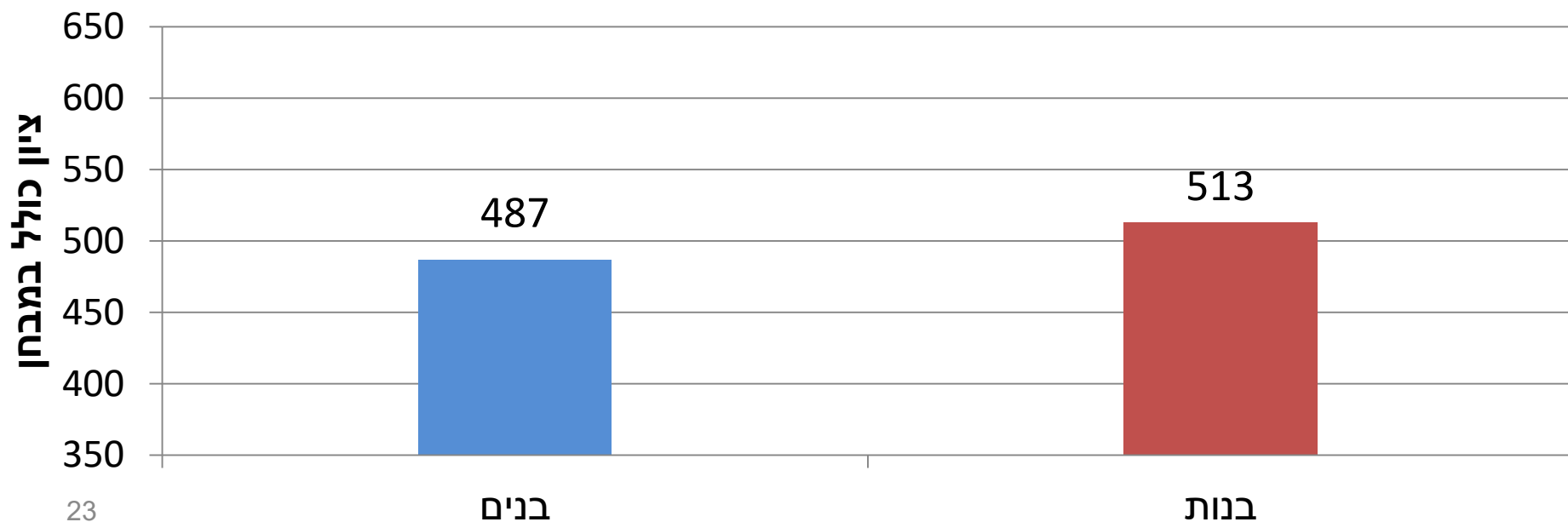
מספר בתי הספר	מס' הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	אחוזון 10	אחוזון 25	אחוזון 50	אחוזון 75	אחוזון 90
195	4,481	500	100	360	420	503	587	632

הישגים – מבט מגדרי

הישגי הבנות גבוהים מהישגי מבנים: גודל הפער – 26 נקודות
(כרבע ס.ת.)

הפער המקביל במבחן מיצ"ב בערבית לכיתות ה' שנערך
בשנת תשע"ג עמד על 0.36 סטיות תקן

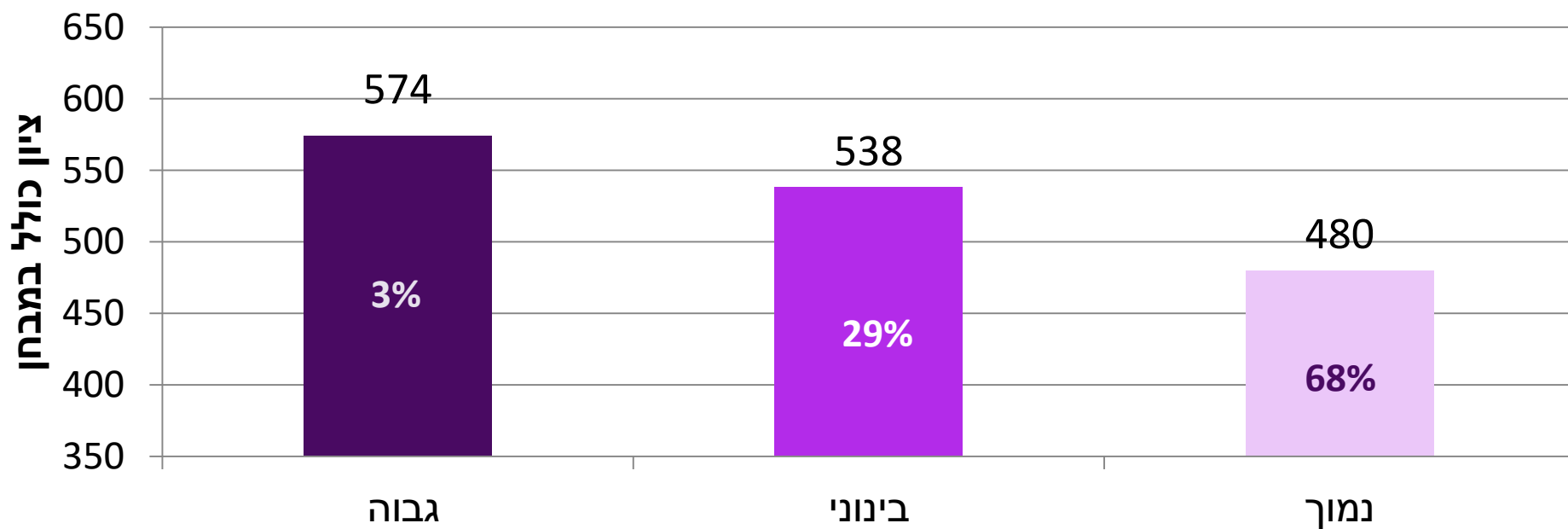
הישגים – מבט על רקע חברתי כלכלי

פערים בהישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי שונה - לתלמידים מרקע גבוה יותר הישגים גבוהים יותר:

הפער המקביל
במבחן המיצ"ב
בערבית הוא 0.42

- בין גבוה לבינוני – 36 נקודות
- בין בינוני לנמוך – 58 נקודות
- בין גבוה לנמוך – 94 נקודות

הישגים – מבט מגזרי

פערים בהישגים בין תלמידים הלומדים בבתי ספר ממגזרים שונים:

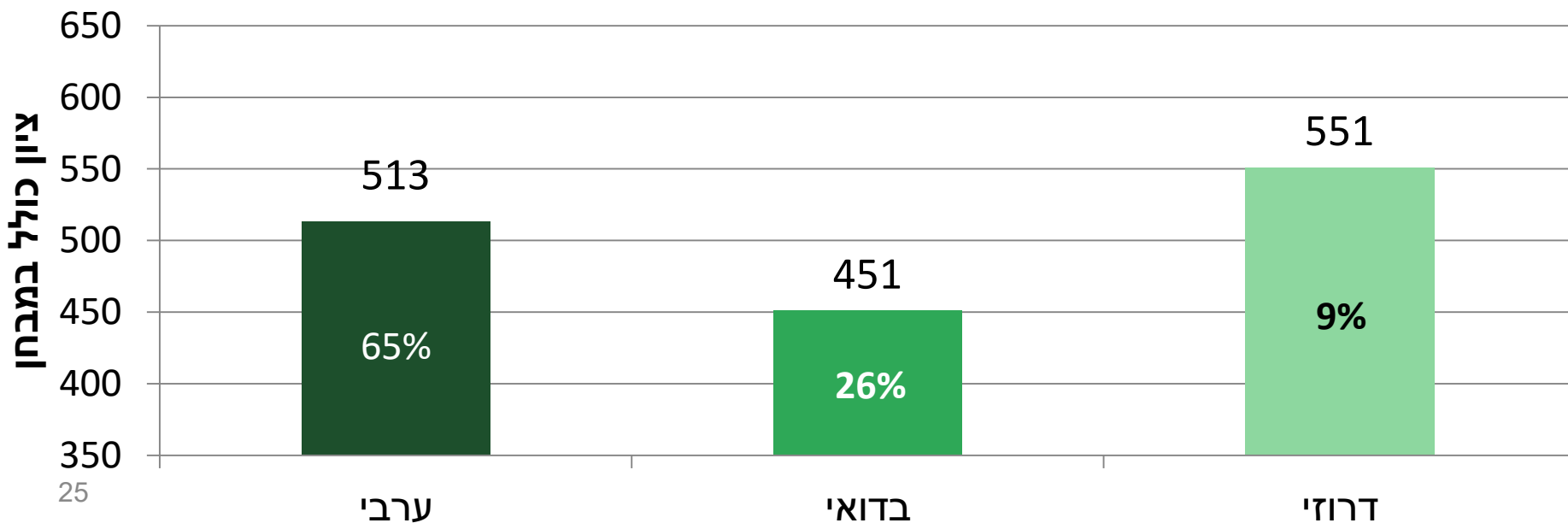
- בין המגזר הדרוזי לבין המגזר הערבי – 38 נקודות
- בין המגזר הערבי לבין המגזר הבדואי – 62 נקודות
- בין המגזר הדרוזי למגזר הבדואי – 100 נקודות

מיצ"ב ערבית תשע"ג:

0.20

0.76

0.96

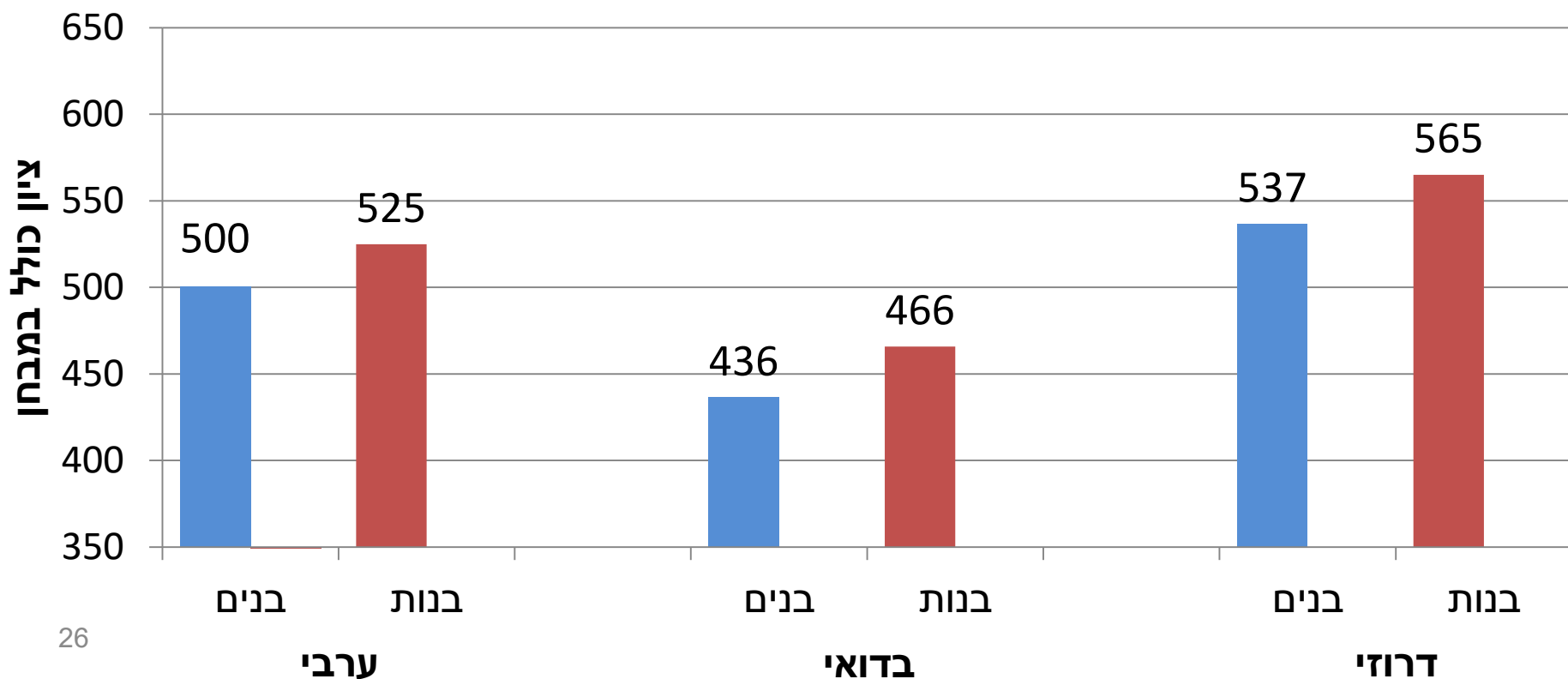

הישגים – מבט מגזרי ומגדרי

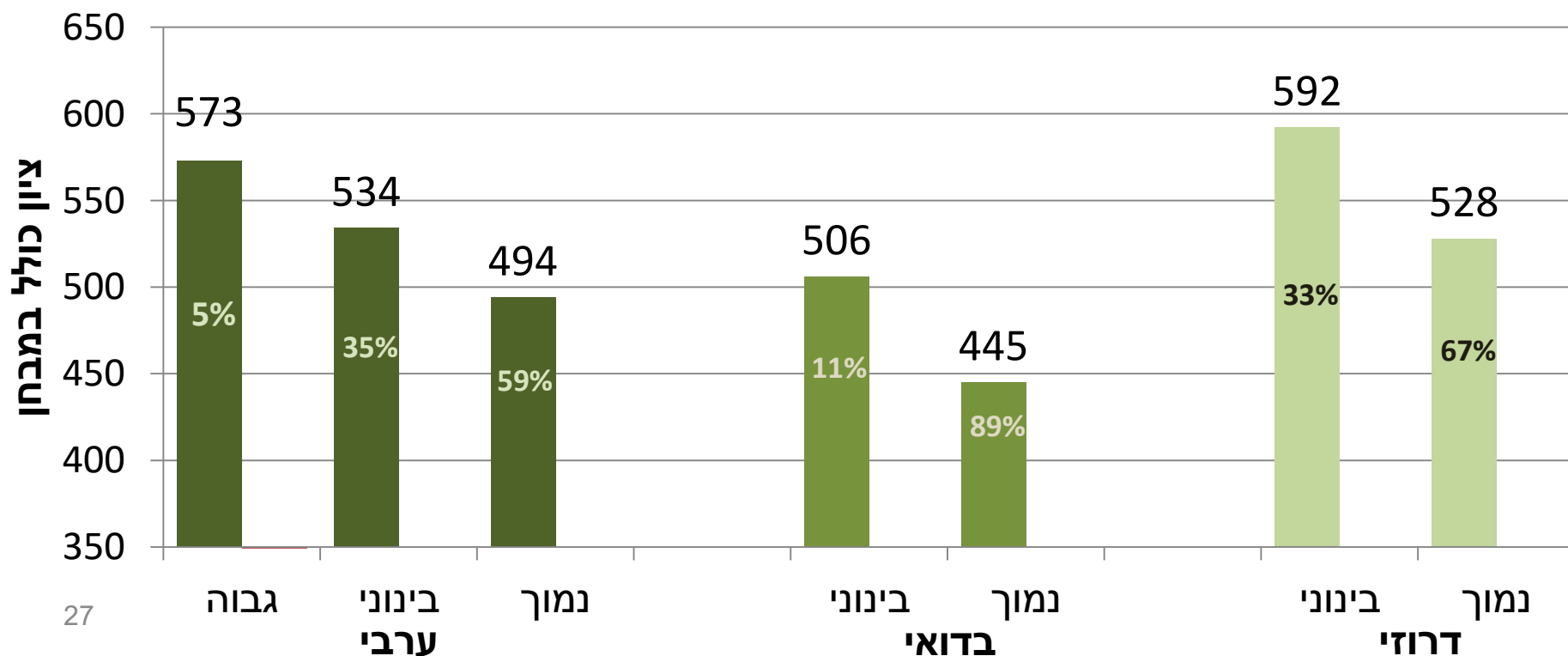
הפערים לטובת הבנות בבתי ספר במגזרים השונים דומים מאד לפער הכללי בקרב דוברי הערבית

הישגים – מבט על רקע חברתי-כלכלי ומגזר

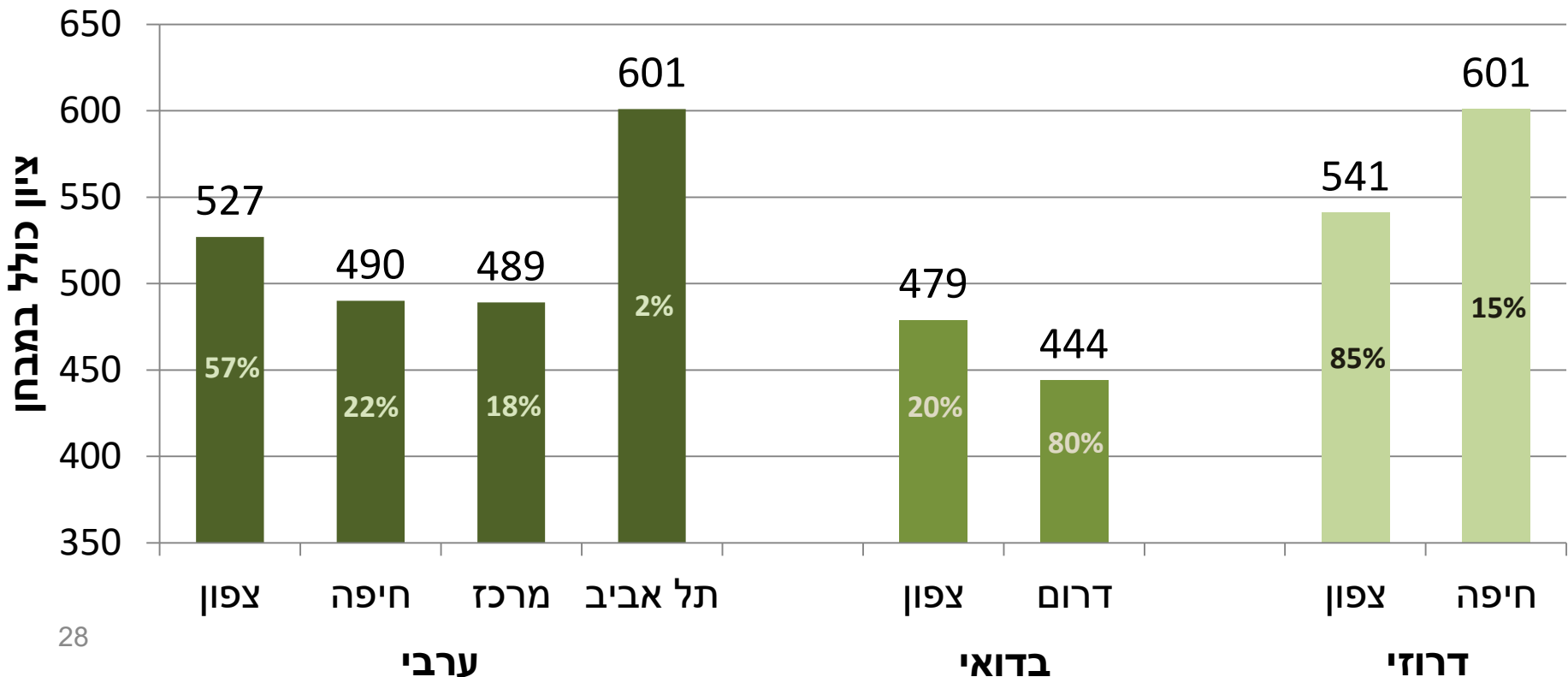
- בכל אחד מהמגזרים, ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך ההישגים גבוהים יותר
- תלמידים מרקע חברתי-כלכלי דומה אך ממגזרים שונים הגיעו להישגים שונים. ממצא זה מצביע על פער בין המגזרים שלא ניתן להסבירו על ידי ההבדלים בהתפלגות הרקע החברתי-כלכלי

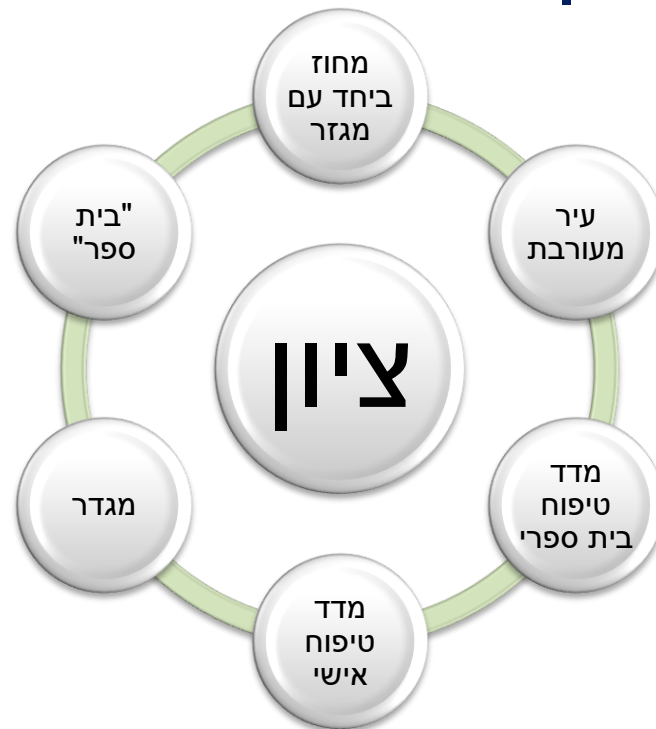
הישגים – מבט מגזרי וגיאוגרפי

פערים בהישגים בין תלמידים ממחוזות גיאוגרפיים שונים: הפער בממוצעים בין המחוזות בעלי הציונים הגבוהים ביותר (601) לבין המחוז בעל הציון הנמוך ביותר (444) עומד על 157 נקודות

הישגים – מבט באמצעות מודל

- כדי לבדוק את ההשפעה המשותפת של כל המשתנים שפורטו לעיל לבין הציון במבחן הותאם מודל לינארי מעורב עם אפקטים קבועים ומקריים
- המשתנים שנבדקו הם: מגזר ביחד עם מחוז, עיר מעורבת, מדד טיפוח בית ספרי, מדד טיפוח אישי, מגדר
- נלקחה בחשבון התלות בין תלמידים שונים באותו בית ספר

הישגים – מבט באמצעות מודל: תוצאות

P-value	מקדם	משתנה
.0006	37	עיר מעורבת
.0000	28	טיפוח בית ספרי
.0000	12	טיפוח אישי (מעבר לטיפוח בית ספרי)
.0000	25	בנות
.0000	לא מוצג	מגזר ומחוז

בהינתן כלל המשתנים: אחוז השונות המוסברת על-ידי בית הספר הוא 25%

סיכום - הישגים

תלמידים בעלי מאפיינים שונים הגיעו להישגים שונים:

- הישגי הבנות היו גבוהים מהישגי הבנים
- לתלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה יותר הישגים גבוהים יותר
- לתלמידים מבתי ספר במגזר הדרוזי הישגים גבוהים יותר מאשר לתלמידים מבתי ספר במגזר הערבי, לשני האחרונים הישגים גבוהים משמעותית מתלמידי המגזר הבדואי
- תלמידים ממחוזות גיאוגרפיים שונים הגיעו להישגים שונים
- ממודל הרגרסיה עולה, כי כל אחד מהמשתנים הבאים קשור להישגים, גם בהינתן המשתנים המסבירים האחרים: מגזר ומחוז, עיר מעורבת, טיפוח בית ספרי, טיפוח אישי, מגדר

שאלון לתלמיד – מבוא

- השאלון הועבר מיד לאחר המבחן. במדגם השתתפו, כאמור, 4886 תלמידים מ- 195 בתי ספר ואחוז ההשבה עמד על 93%
- הנתונים חושבו תוך שימוש במשקלות המתאימים את התפלגות המדגם להתפלגות האוכלוסייה
- מטרת השאלון היא לאפיין את עמדות התלמידים כלפי השפה העברית ולתאר את האופן בו נתפסים לימודי השפה העברית בעיניהם
- השאלון כלל 19 היגדים המתקבצים לארבעה מדדים מסכמים בנוגע לשפה העברית

שאלון לתלמיד – המדדים המסכמים

- עמדות כלפי לימוד השפה העברית
- מסוגלות עצמית בשפה העברית
- חשיפה לשפה העברית מחוץ לבית הספר
- דרכי הוראת העברית בכיתה

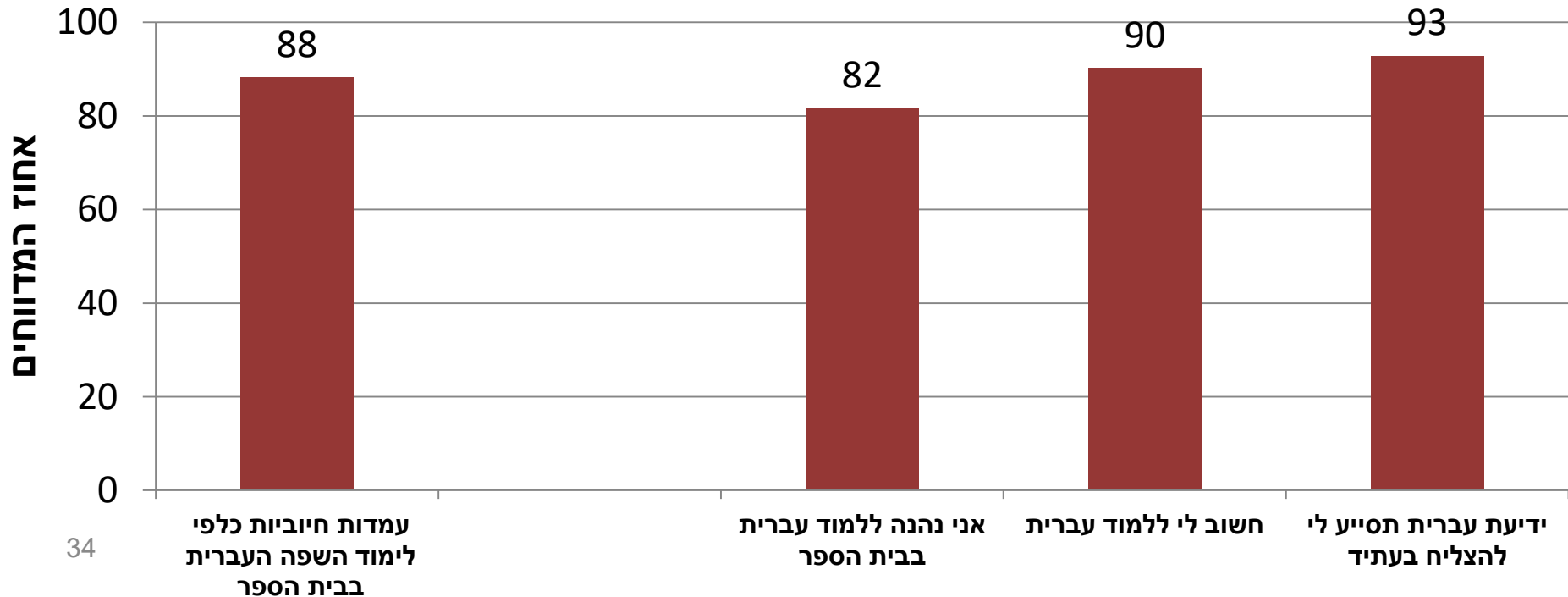
הנתונים משאלוני תלמידים מוצגים לגבי כלל דוברי ערבית ובחלוקה
למגזרים

שאלון לתלמיד – עמדות כלפי לימוד השפה העברית

- באופן כללי, שיעור מאוד גבוה של התלמידים דיווחו על עמדות חיוביות כלפי לימוד השפה העברית (88%): הם נהנים מהלימודים, חשוב להם ללמוד עברית והם תופסים את השליטה בעברית כדבר שיסייע להם בחיים
- שיעור התלמידים שדיווחו על הנאה נמוך במעט משיעורי המדווחים על ההיגדים האחרים

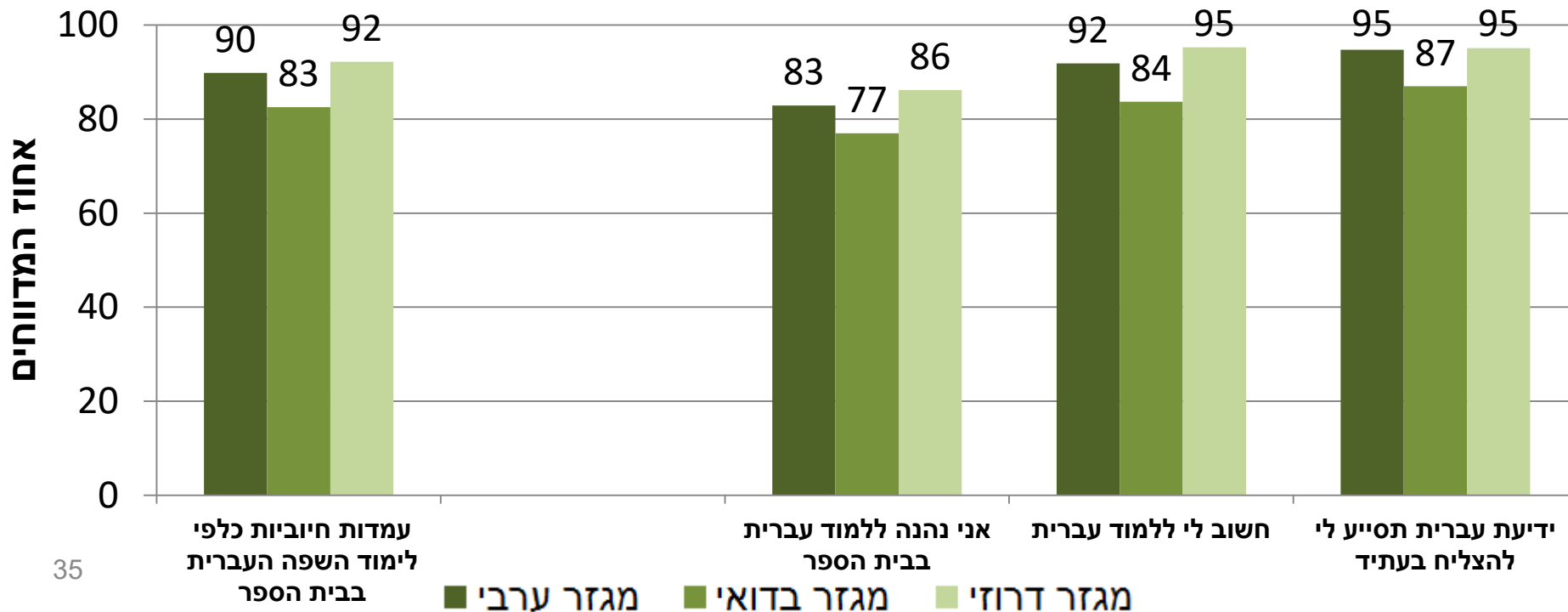

שאלון לתלמיד –

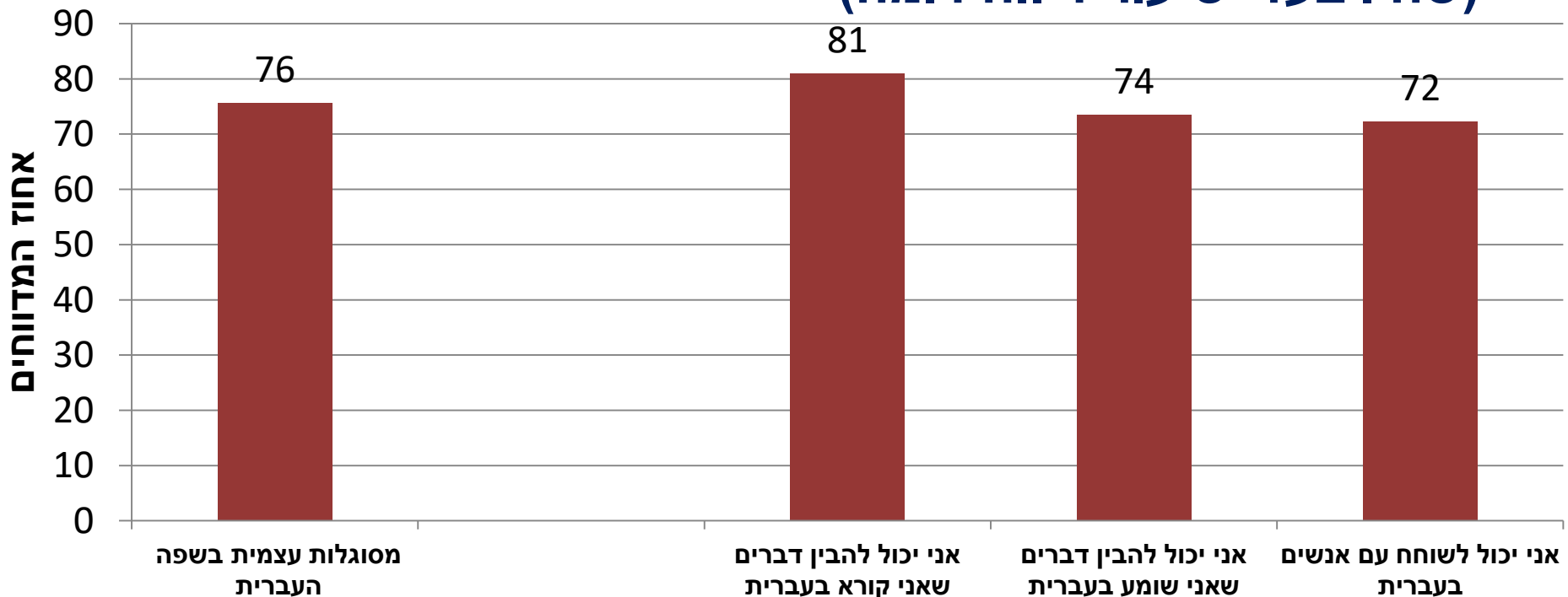
עמדות כלפי לימוד השפה העברית בקרב המגזרים

- אותו הדפוס ניכר גם במגזרים של תלמידים דיווחו על עמדות חיוביות כלפי לימוד השפה העברית
- בכל המגזרים, שיעורי התלמידים שדיווחו על הנאה נמוכים במעט משיעורי הדיווח בהיגדים האחרים
- בבתי ספר במגזר הבדואי, שיעור התלמידים שדיווחו על עמדות חיוביות נמוך במעט משיעורם במגזרים הערבי והדרוזי

שאלון לתלמיד – מסוגלות עצמית בשפה העברית

- באופן כללי, שיעור גבוה יחסית מהתלמידים (76%) דיווחו על תחושת מסוגלות עצמית גבוהה בשפה העברית
- שיעור גבוה יותר של תלמידים דיווחו על תחושת מסוגלות עצמית בהבנת הנקרא בעברית מאשר בהבנת הנשמע או בדיבור בעברית (שהיו בעלי שיעור דיווח דומה)

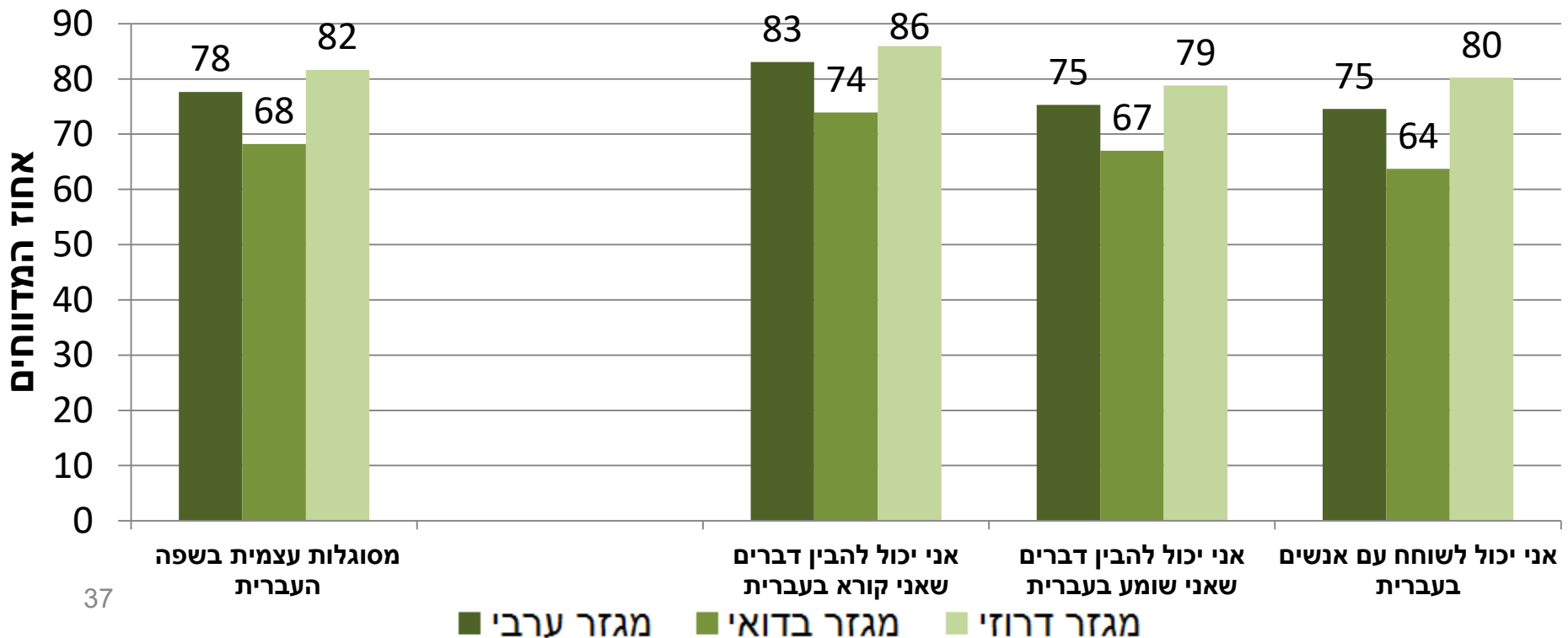

שאלון לתלמיד –

מסוגלות עצמית בשפה העברית בקרב המגזרים

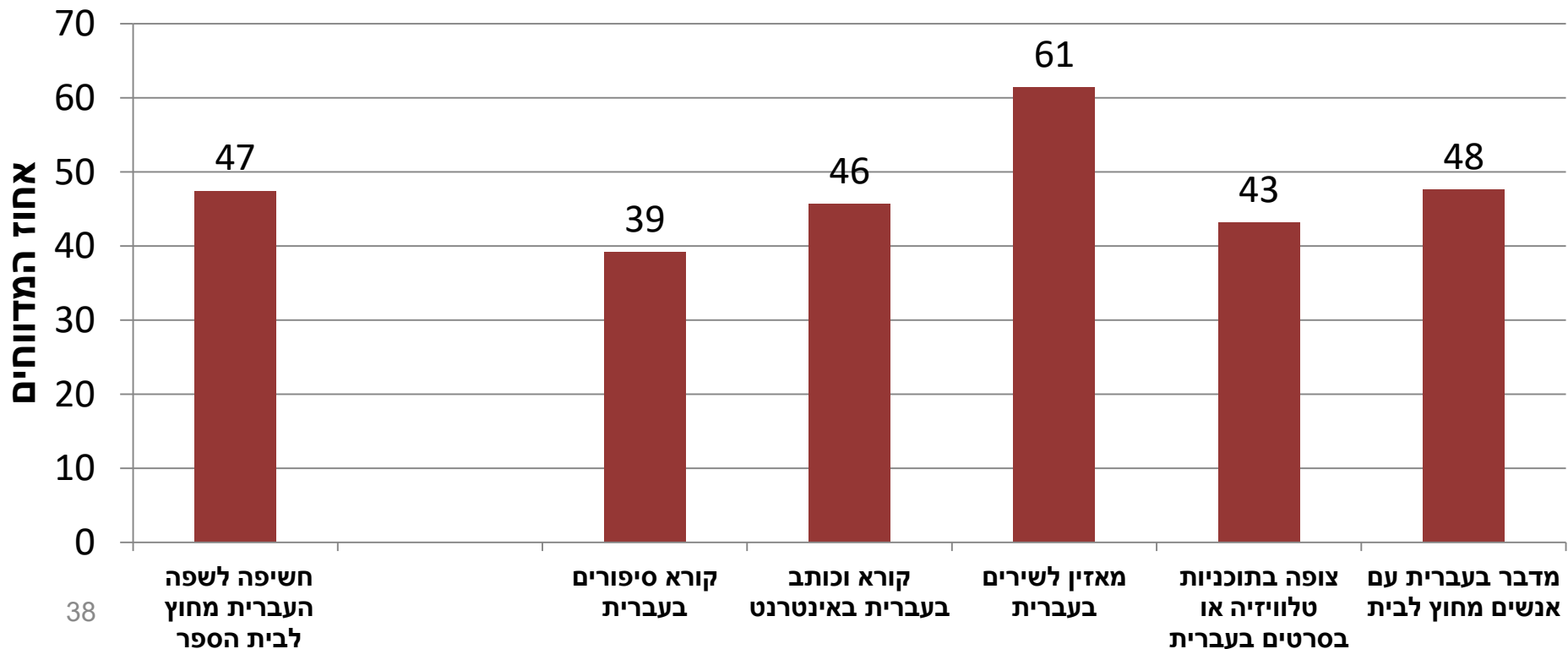
- התלמידים מכל המגזרים דיווחו על תחושת מסוגלות עצמית גבוהה ב-3 אופנויות השפה: קריאה, האזנה ודיבור, כאשר תחושתם הגבוהה ביותר היא בהבנת הנקרא
- שיעור התלמידים מבתי ספר במגזר הבודאי שדיווחו על תחושת מסוגלות עצמית נמוך במעט משיעורם במגזרים הערבי והדרוזי

שאלון לתלמיד – חשיפה לשפה העברית

- שיעור התלמידים שדיווחו על חשיפה לשפה העברית מחוץ לבית הספר הוא בינוני (47%)
- החשיפה הרבה ביותר היא לשירים בעברית (61%), ואילו החשיפה המועטה ביותר היא לקריאת סיפורים בעברית (39%)

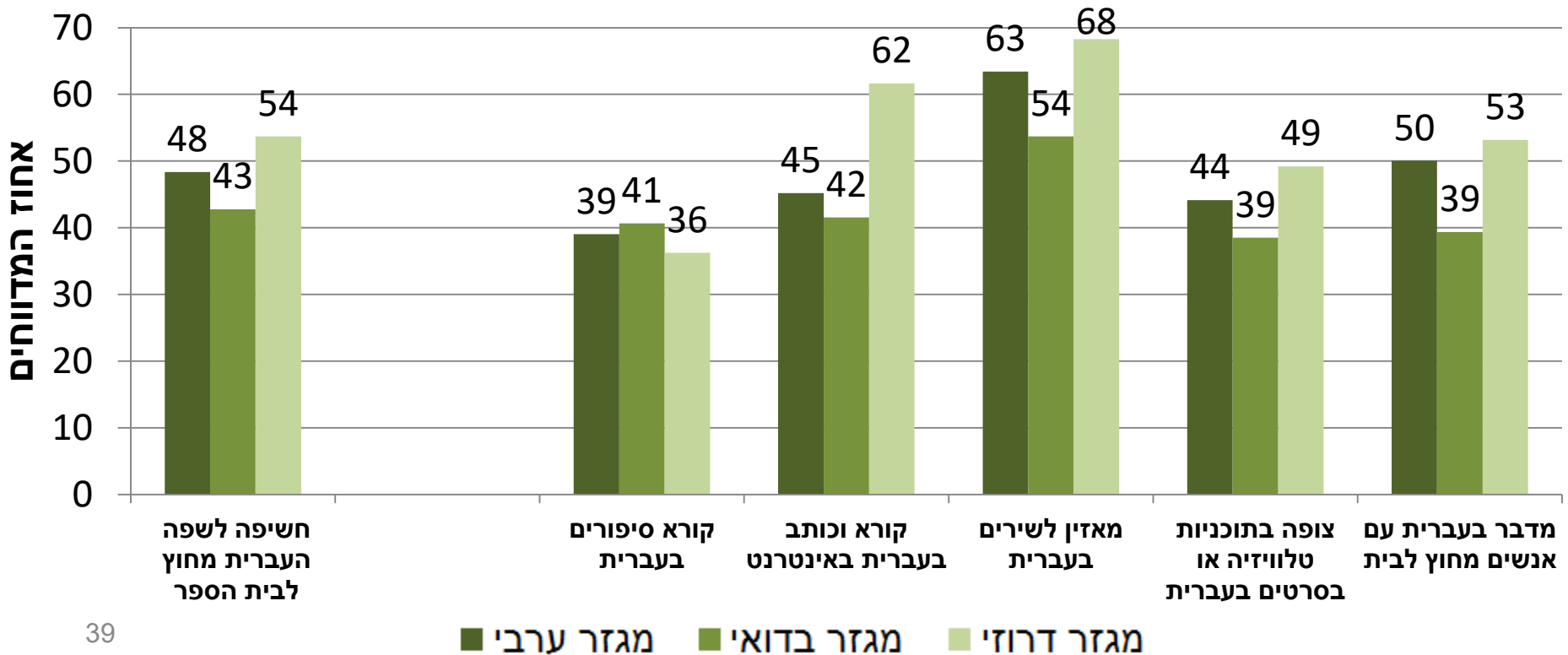

שאלון לתלמיד –

חשיפה לשפה העברית בקרב המגזרים

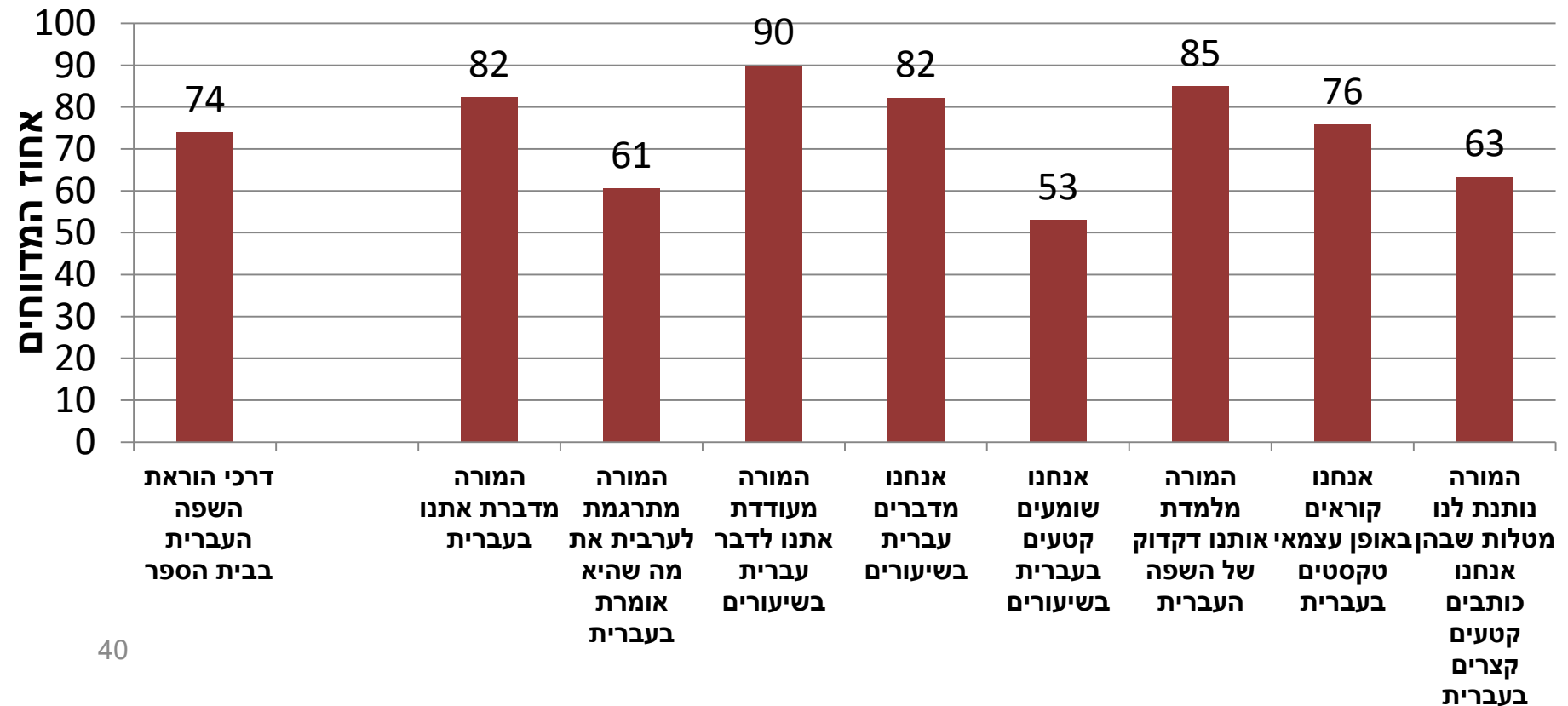
- הפער הבולט ביותר בין תלמידי המגזר הדרוזי לתלמידי המגזר הערבי והבדואי הוא בהיגד "קורא וכותב בעברית באינטרנט"
- בהיגד העוסק בקריאת סיפורים בעברית נמצאו ההבדלים הקטנים ביותר בין המגזרים

שאלון לתלמיד –

דרכי הוראת השפה העברית בכיתה

- שיעור גבוה מאד של תלמידים דיווחו כי המורה לעברית מדברת איתם בעברית במהלך שיעורי העברית ומעודדת אותם לדבר בעברית
- לעומת זאת, רק כמחצית מהתלמידים דיווחו על האזנה למשימות/לקטעים בעברית במהלך שיעורי העברית

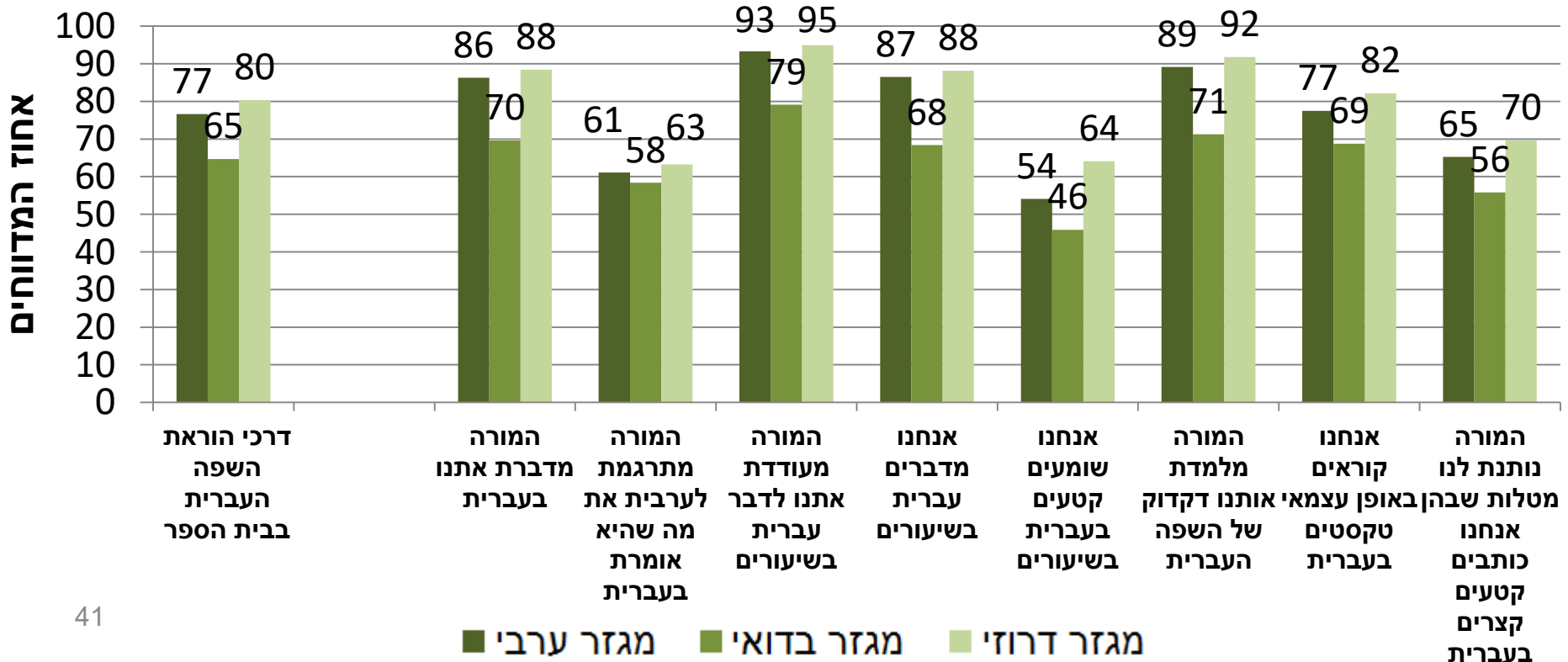

שאלון לתלמיד –

דרכי הוראת השפה, בקרב המגזרים

- כיוון הפערים בין המגזרים במדד נשמר לאורך כל שמונת ההיגדים המרכיבים את המדד

קשר בין שאלון התלמידים לבין הישגים

המתאם עם הישגים	המדד המסכם
0.24	עמדות חיוביות כלפי לימוד עברית
0.36	מסוגלות עצמית בשפה העברית
0.22	חשיפה לשפה העברית מחוץ לבית הספר
0.23	דרכי הוראת העברית בכיתה

קשר בין שאלון תלמידים לבין הישגים

- על מנת לבדוק את הקשר המשותף של כלל המשתנים שפורטו לעיל לבין הציון במבחן הותאם מודל לינארי מעורב עם אפקטים קבועים ומקריים
- נוסף על משתני השאלון הוכנסו למודל גם המשתנים הדמוגרפיים: מגזר ביחד עם מחוז, עיר מעורבת, מדד טיפוח בית ספרי, מדד טיפוח אישי, מגדר

המדד המסכם	המקדם	P-value
עמדות חיוביות כלפי לימוד השפה העברית	14	.0000
חשיפה לשפה העברית מחוץ לבית הספר	8	.0000
דרכי הוראת העברית בכיתה	7	.0020

שאלון תלמיד – סיכום

- התלמידים הם בעלי עמדות חיוביות מאוד כלפי לימוד השפה העברית (88%)

- התלמידים מדווחים בשיעורים גבוהים על מסוגלות עצמית (76%) וכך גם על חשיפה לדרכי הוראה מגוונים (74%)

- המדד היחיד שעליו התלמידים מדווחים בשיעורים בינוניים הוא חשיפה לשפה העברית (47%)

- כיוון הפערים בין המגזרים העולה מהדיווח העצמי של התלמידים תואם לכיוון הפערים בין המגזרים בציוני ההישגים

- נמצא קשר בין המדדים בשאלון התלמיד להישגים גם בהינתן המשתנים המסבירים הדמוגרפיים

שאלון מורה – מבוא

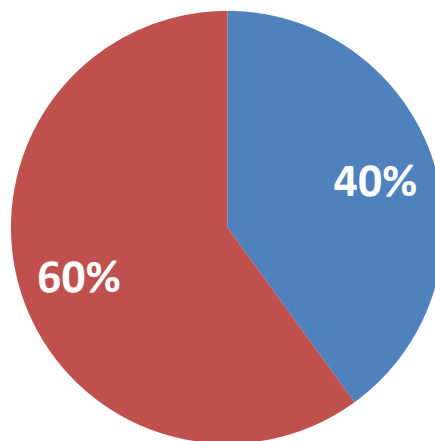

- השאלון הועבר בסקר טלפוני בחודשים מרץ-מאי 2014, השתתפו בו 311 מורים מ - 195 בתי ספר, המלמדים עברית בכיתות ו'
- אחוז ההשבה עמד על כ-80%
- הנתונים חושבו תוך שימוש במשקלות המתאימים את התפלגות המדגם להתפלגות האוכלוסייה
- הסקר עסק בהכשרת המורים לעברית, בדרכי ההוראה השכיחות שלהם בכיתה ובאיכותה של קהילה מקצועית לומדת בבית הספר

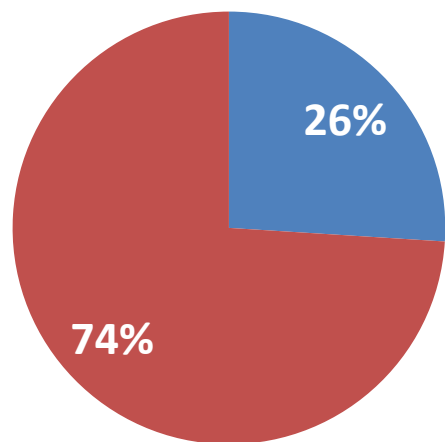
שאלון למורה – מגדר

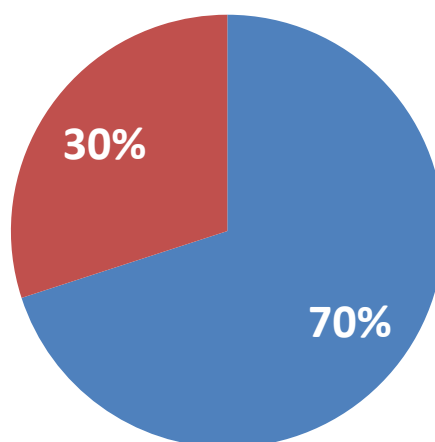
כלל דוברי ערבית

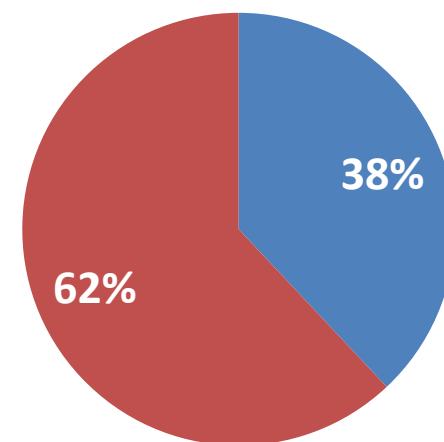
ערבי

בדואי

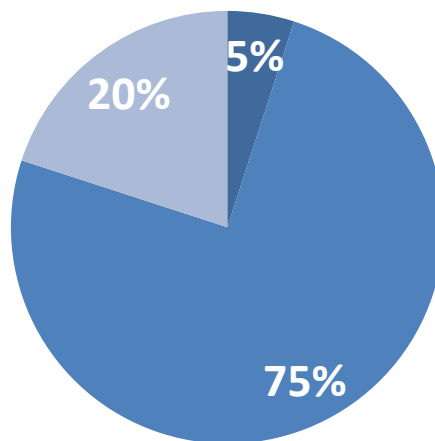
דרוזי

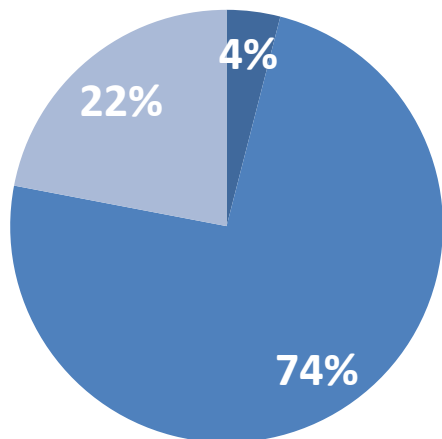
שאלון למורה – השכלה

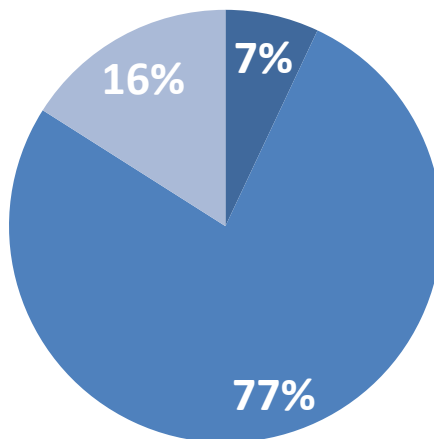
כלל דוברי ערבית

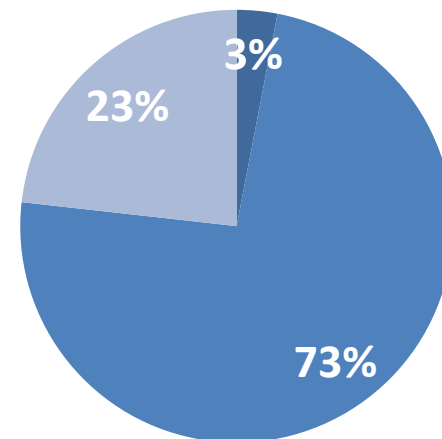
ערבי

בדואי

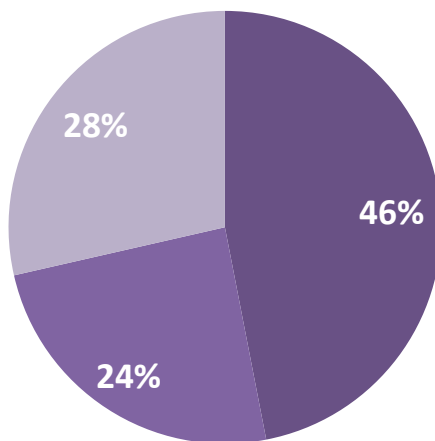
דרוזי

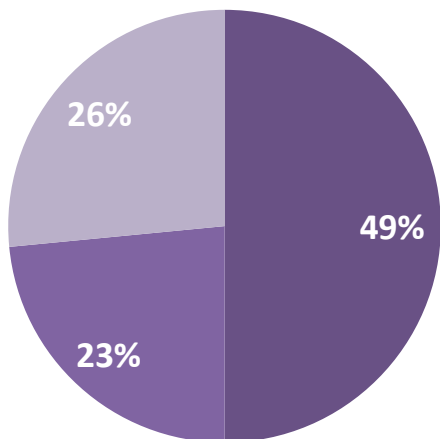
שאלון למורה

סוג ההתמחות בתעודת ההוראה

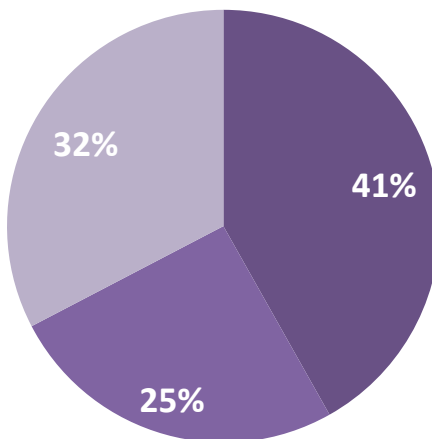
כלל דוברי ערבית

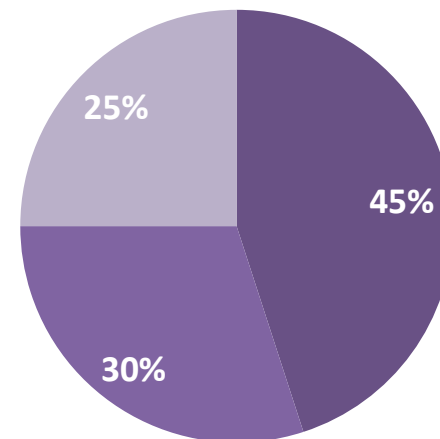
ערבי

בדואי

דרוזי

שאלון למורה – פרופיל המורים

- **יותר נשים:** בקרב כלל דוברי ערבית מרבית המורים הם נשים (60%); במגזר הערבי נשים מהוות כשלושה רבעים מהמורים (74%); במגזר הדרוזי נשים מהוות קצת פחות משני שלישי מהמורים (62%); בשונה מהמגזרים לעיל, במגזר הבדואי מרבית המורים הם גברים (70%)
- **בעלי השכלה אקדמית:** מרבית המורים הם בעלי השכלה אקדמית (96%); רק כחמישית הם בעלי תואר מתקדם (שני או שלישי). בקרב המגזרים הנתונים דומים
- **כמחצית מהמורים בעלי תעודת הוראה בעברית:** כמחצית מהמורים מדווחים כי הם בעלי תעודת הוראה בעברית (46%); המחצית השנייה של המדווחים היא בעלת תעודה במקצוע אחר או בהתמחות כוללת (52%); בקרב המגזרים התפלגויות דומות

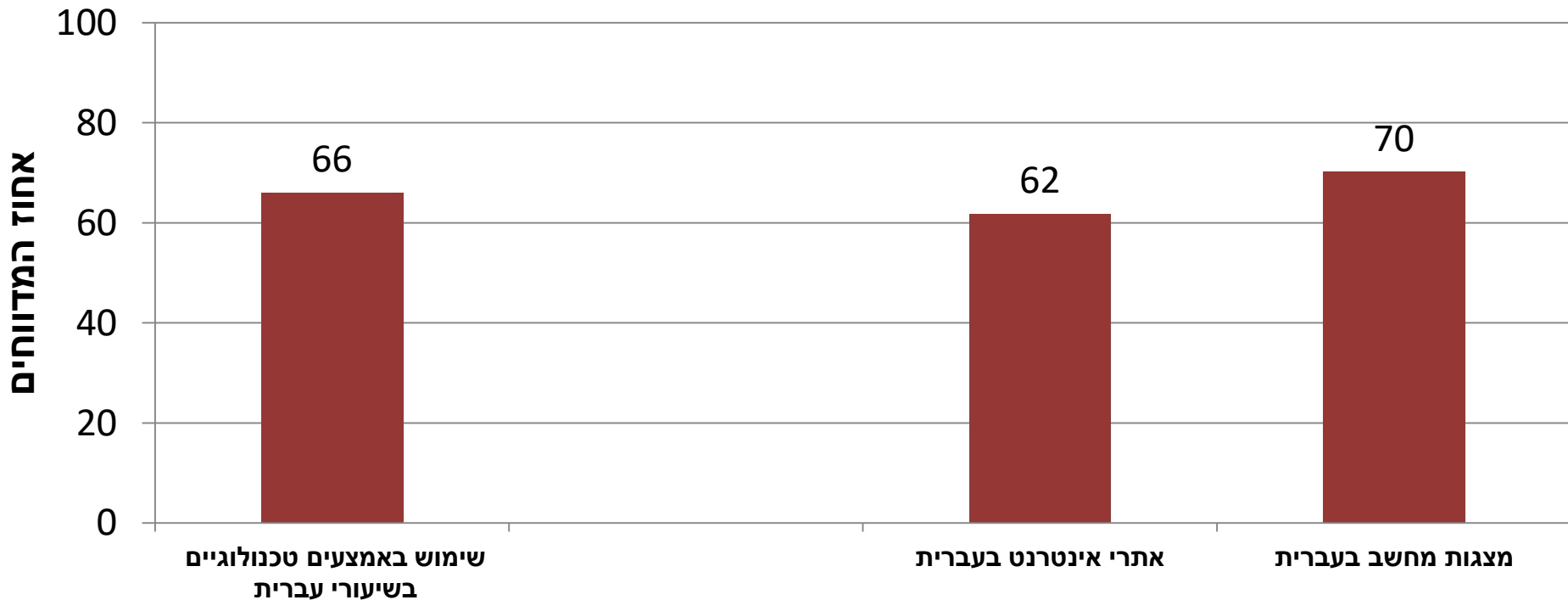
- שימוש באמצעי הוראה טכנולוגיים (אינטרנט, מצגות)
- שימוש באמצעי הוראה לא טכנולוגיים
- טיפוח מיומנויות שפה
- קהילה מקצועית לומדת

הנתונים משאלוני מורים מוצגים לגבי כלל דוברי ערבית ובחלוקה
למגזרים

שאלון למורה – שימוש באמצעי הוראה טכנולוגיים

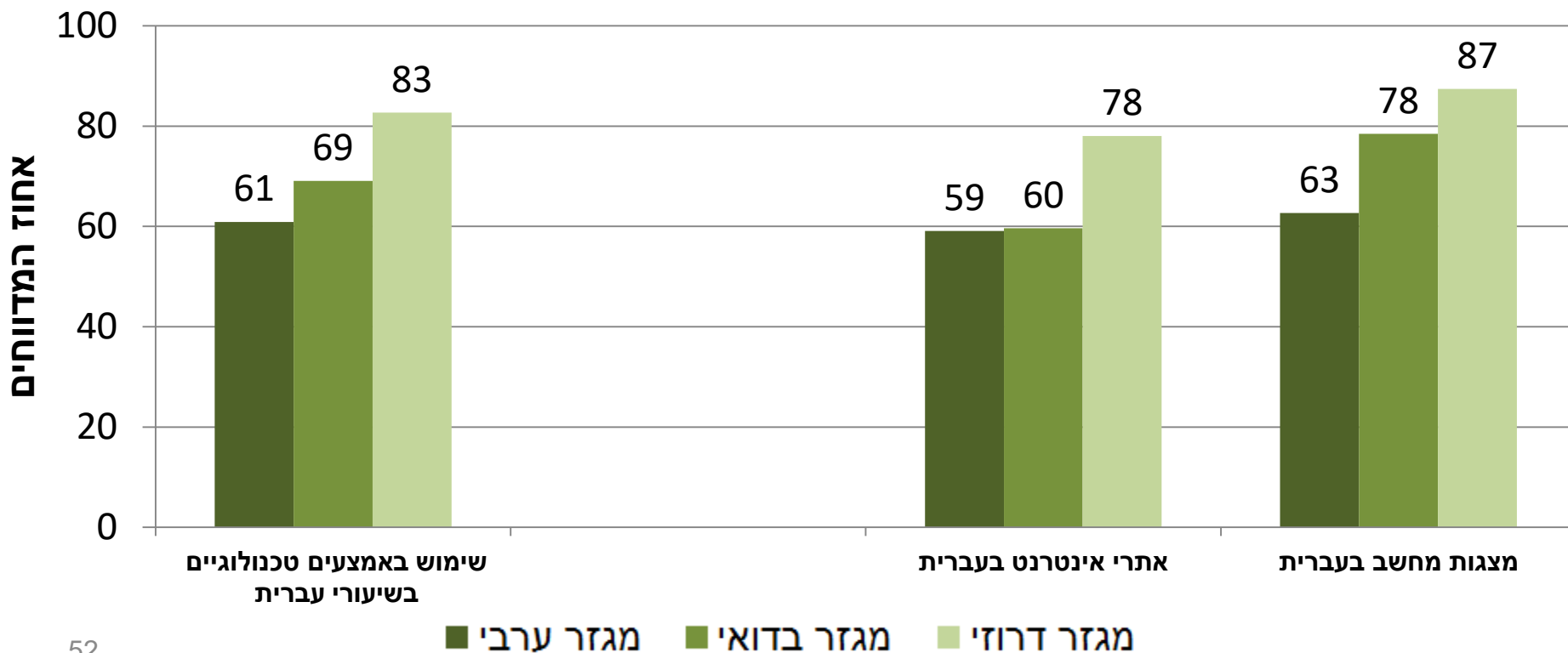
- שיעור בינוני-גבוה של מורים דיווחו על שימוש באמצעי הוראה טכנולוגיים (66%)
- שיעור המורים המדווחים על שימוש במצגות מחשב בעברית גבוה במקצת משיעור המדווחים על שימוש באתרי אינטרנט בעברית

שאלון למורה – שימוש באמצעי הוראה טכנולוגיים, בקרב המגזרים

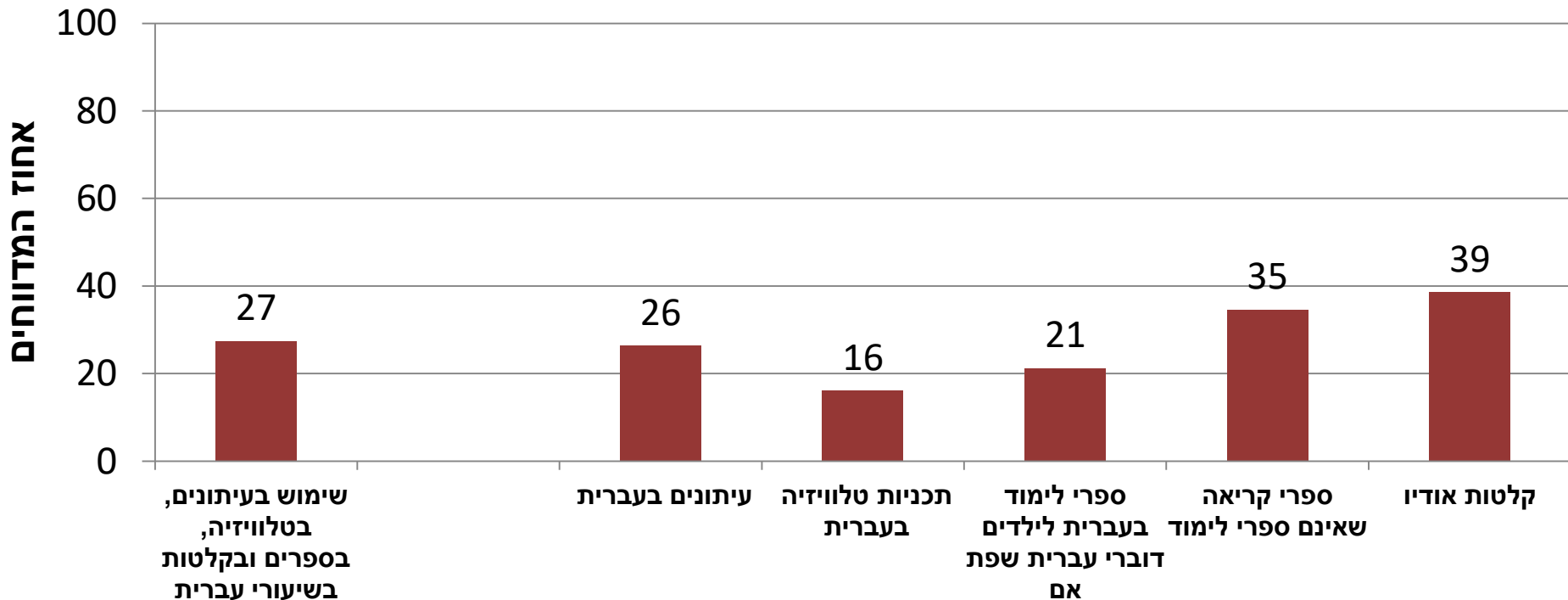
- מורים מהמגזר הדרוזי מדווחים בשיעורים הגבוהים ביותר, לעומתם מורים מהמגזר הערבי מדווחים בשיעורים הנמוכים ביותר

שאלון למורה – שימוש באמצעי הוראה לא טכנולוגיים

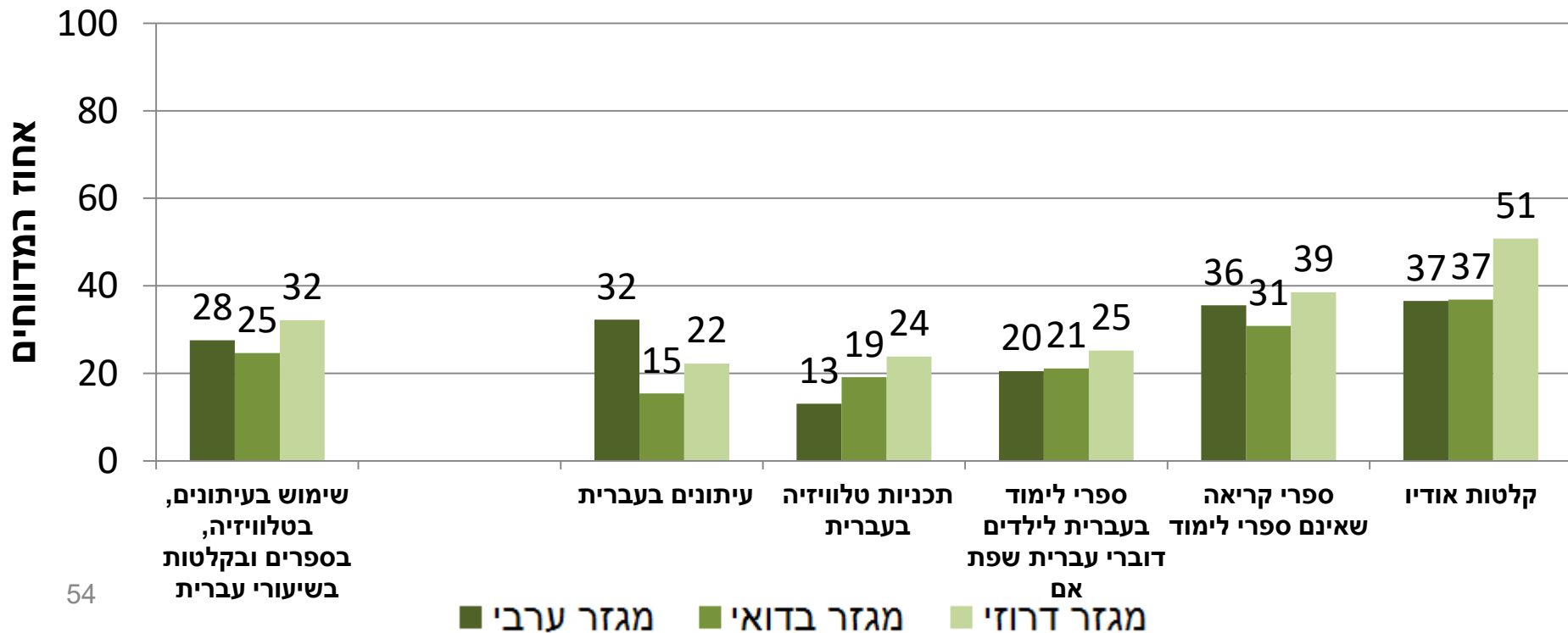
- שיעור המורים שדיווחו על שימוש באמצעים לא טכנולוגיים הוא נמוך (27% בממוצע)

שאלון למורה – שימוש באמצעי הוראה לא טכנולוגיים, בקרב המגזרים

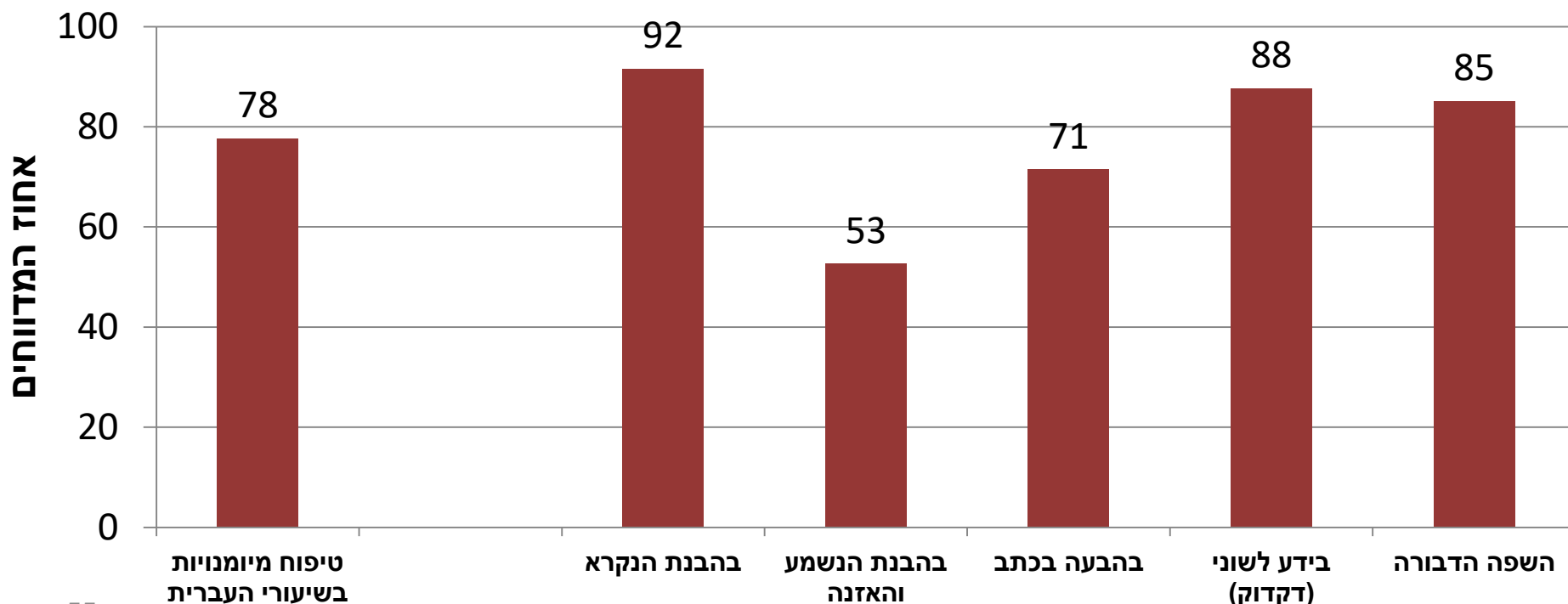
- באופן כללי, דפוס ההשבה דומה בין המגזרים השונים
- מורים מהמגזר הדרוזי דיווחו בשיעור גבוה על שימוש בקלטות אודיו. לעומתם, המורים מהמגזר הערבי דיווחו בשיעור גבוה יחסית על שימוש בעיתונים בעברית ועל שיעור יחסית נמוך של שימוש בתכניות טלוויזיה

שאלון למורה – טיפוח מיומנויות

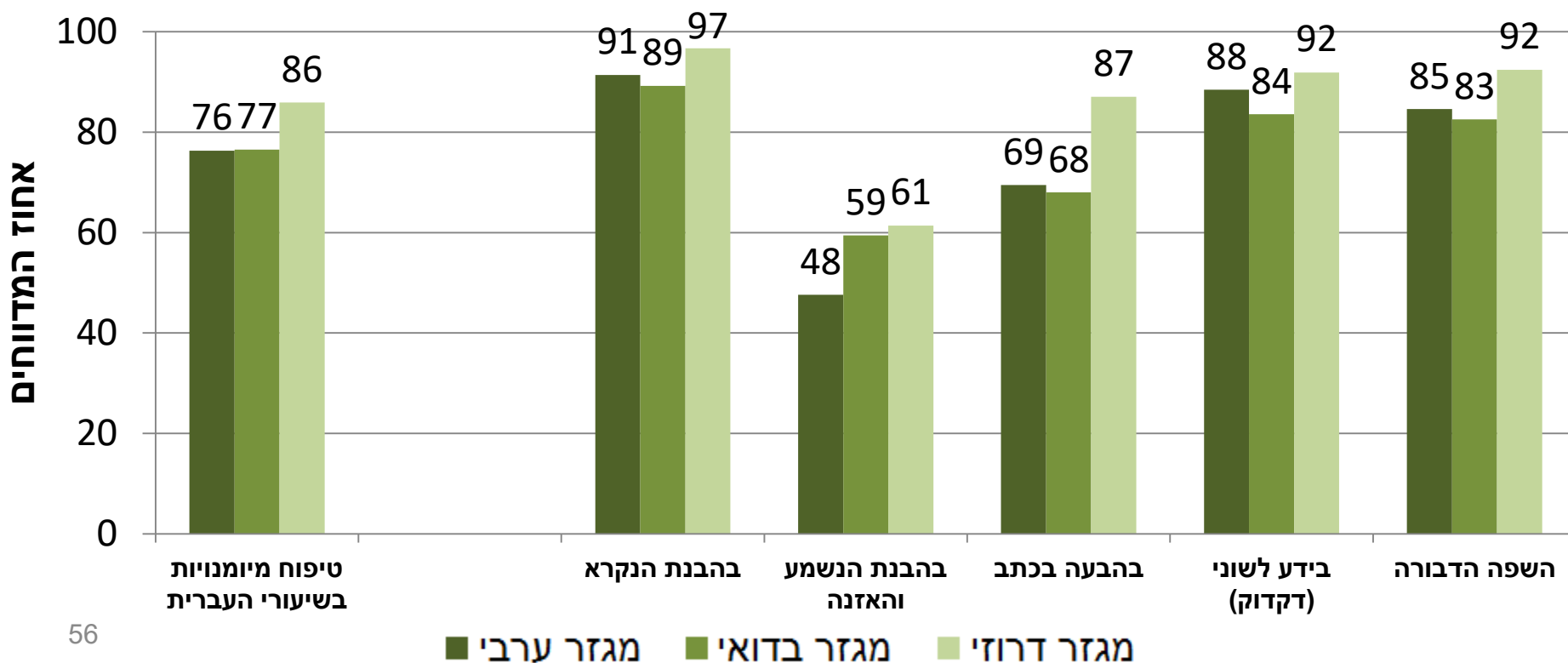
- שיעור גבוה מהמורים דיווחו שהם נוהגים לטפח מיומנויות של שפה בשיעורי העברית (78%)
- שיעור נמוך יחסית של מורים דיווחו על טיפוח ההבעה בכתב (71%), ורק כמחצית מהמורים דיווחו על טיפוח הבנת הנשמע (53%)

שאלון למורה – טיפוח מיומנויות, בקרב המגזרים

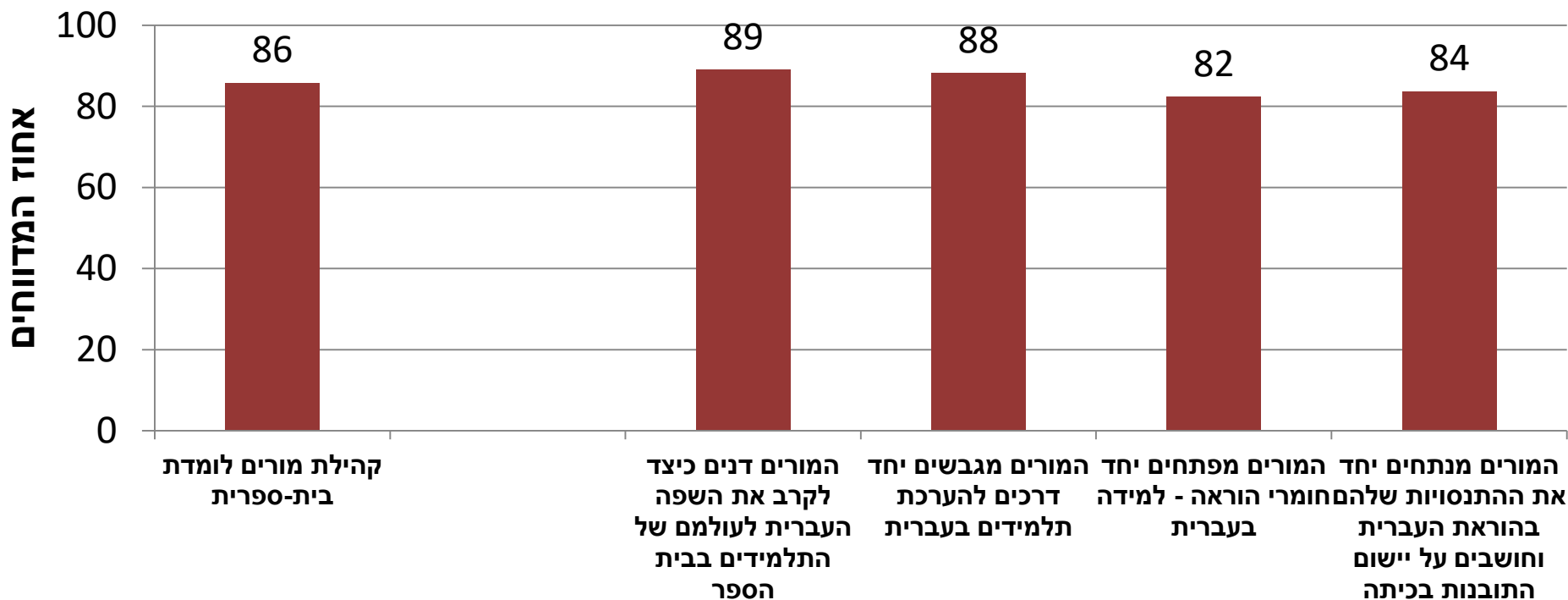
- בבתי ספר במגזר הדרוזי, שיעור המורים שדיווחו על טיפוח המיומנויות השונות גבוה יותר מאשר במגזרים השונים
- הפער הבולט ביותר הוא בטיפוח מיומנות ההבעה בכתב
- בכל המגזרים – טיפוח הבנת הנשמע דווח בשיעורים הנמוכים ביותר

שאלון למורה – פעילויות שונות במסגרת צוות המורים

- ככלל, שיעור גבוה מהמורים דיווחו שבבית ספרם קיימת למידה משותפת בתחום הדעת, דיונים מקצועיים, פיתוח חומרי למידה ביחד וכד' (קהילה מקצועית לומדת)

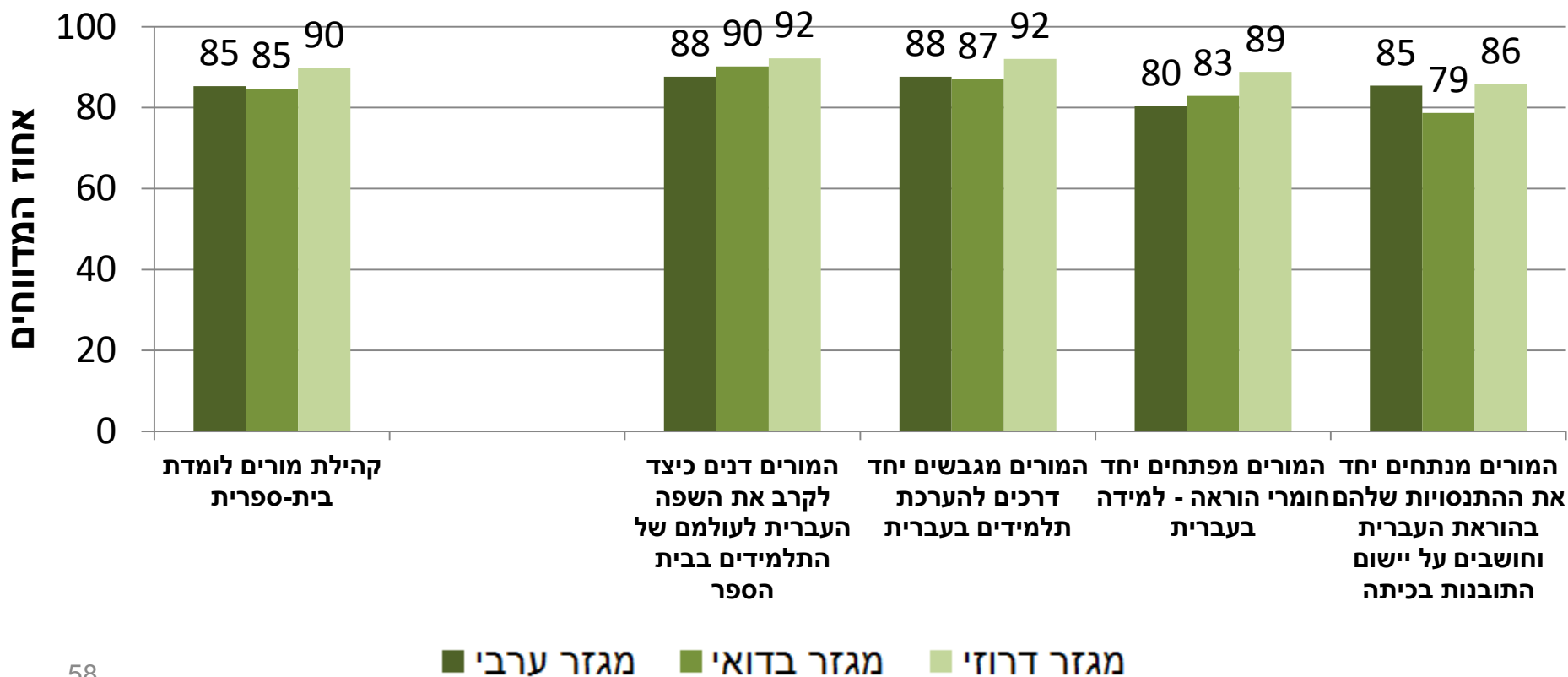

שאלון למורה – פעילויות שונות במסגרת צוות המורים, בקרב המגזרים

• דפוס ההשבה דומה בין המגזרים השונים

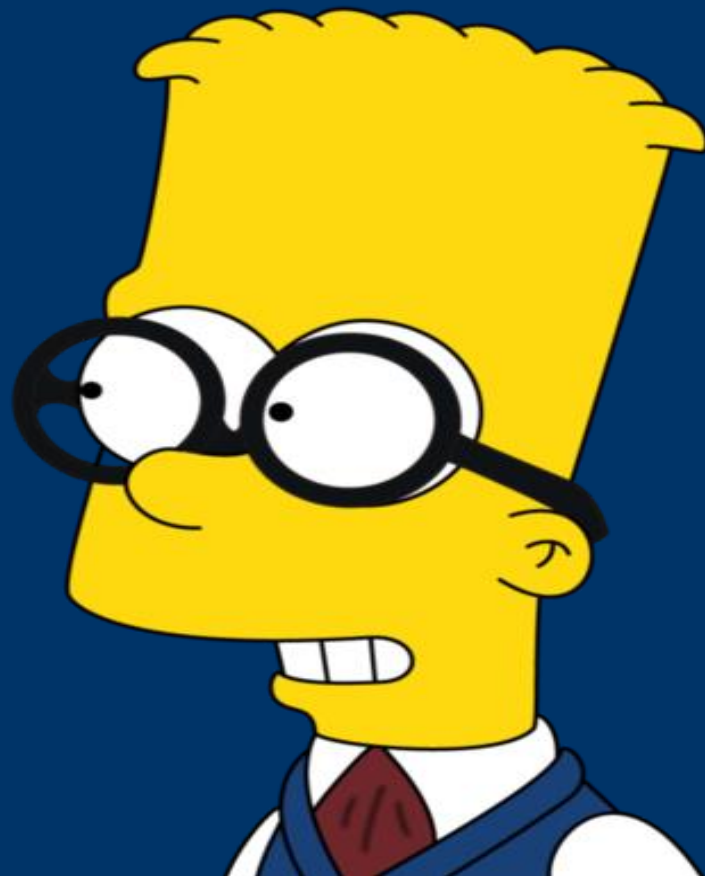
הקשר בין עמדות מורים לבין הישגי תלמידים – ברמת בית ספר

המשתנה	מספר בתי הספר	קורלציה	P-value
שימוש באמצעי לימוד טכנולוגיים	172	0.18	.016
שימוש באמצעי לימוד לא טכנולוגיים	173	0.13	.077
טיפול מיומנויות שפה	170	0.15	.057
קהילת מורים לומדת	167	לא נמצא קשר	

- בהינתן המשתנים המסבירים הדמוגרפיים (מודל רגרסיה) נמצא קשר רק בין טיפוח מיומנויות לבין הישגי תלמידים ולא נמצא קשר בין מדדים אחרים לבין הישגי תלמידים

- רוב המורים לעברית מדווחים על קיומה של קהילה מקצועית לומדת בבית הספר (86%)
- שיעורי המורים המדווחים על טיפוח מיומנויות בשפה העברית הוא גבוה (78%), למעט טיפוח הבנת הנשמע והאזנה שדווח בשיעורים בינוניים (53%)
- המורים מדווחים על שימוש באמצעי הוראה טכנולוגיים (מצגות מחשב ואתרי אינטרנט) במידה רבה יותר מאשר באמצעי הוראה לא טכנולוגיים (עיתונים, בטלוויזיה בספרים ובקלטות)
- מורים מהמגזר הדרוזי מדווחים על המדדים בשיעורים הגבוהים ביותר; לעומתם, מורים מהמגזר הבדואי והערבי מדווחים על המדדים בשיעורים דומים, ובכמה מדדים אף כמעט זהים

תודה על ההקשבה!

הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך
<http://rama.education.gov.il>